

AMINA KUPUSOVIĆ
(Sarajevo)

NAHIJA BANJA LUKA U OPŠIRNOM POPISU BOSANSKOG SANDŽAKA IZ 1604. GODINE*

Banjalučki kraj pada pod osmansku vlast 1528. godine. U početku, ovaj prostor je pripojen nahiji¹ Brod, a nahija Banja Luka se pominje prvi put u popisu iz 1540. godine. Na teritoriji današnje Banje Luke postojale su dvije srednjovjekovne utvrde: Banjalučki grad na današnjem Gornjem Šeheru i Vrbaški grad.² Pod ovim prvim bila je varoš sa samostanom.

Nahija Banja Luka u popisu iz 1604. godine broji 48 naselja. Od toga je samo jedno gradsko, sama Banja Luka. Osim toga, zabilježene su i varoši Banje Luke i varoš tvrđave Međuričje. Varoš je bila pretežno naseljena nemuslimanskim žvljem, a u ovom slučaju stanovništvo je miješano. Osim ovih, nahija Banja Luka broji 13 sela, 4 zaseoka, tzv. mahale, 17 mezri,³ 5 zemina,⁴ 1 jajlak,⁵ 5 pojedinačnih čifluka⁶ i čifluke mustahfiza⁷ tvrđave Banja Luka. Osim toga, navedene su i dvije stavke koje se odnose na dva godišnja vašara, tzv. penajir i gradsku tržišnu taksu - badži pazar i ihtisab.

Grad Banja Luka krajem 16. i početkom 17. stoljeća

Ubrzo poslije pada pod osmansku vlast, zbog svog povoljnog geopolitičkog položaja, Banja Luka počinje svoj snažan i dinamičan urbani razvoj. U početku ona ima prvenstveno vojno-strateški značaj kao serhat,⁸

---

* Original izvora nalazi se u Ankari u arhivu Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğü pod signaturom TD 479.

¹ *nahija* = upravna i teritorijalna jedinica, podudara se sa srednjovjekovnom župom

² Sulejman Smlatić, *Banjalučka grad i njegove funkcije*, Svjetlost, Sarajevo 1978, 43.

³ *mezra* = veće obradivo zemljište

⁴ *zemina* = zemljišni posjed

⁵ *jajlak* = pašnjak

⁶ *čifluk* = vrsta zemljišnog posjeda u mirijskoj zemlji

⁷ *mustahfiz* = čuvar tvrđave

⁸ *serhat* = vojna krajina

pogranično uporište iz kojeg se poduzimaju dalja osmanska osvajanja preko Save.

Najstariji dio grada je Gornji Šeher. Tu je podignuta prva Careva džamija (Hunčarija ili Kanunija, podignuta u čast sultana Sulejmana). Oko nje je formirana prva mahala naseljena muslimanskim stanovništvom i čaršija. Vakufom bosanskog sandžakbega,⁹ Sofi Mehmed-paše, koji je najvjerojatnije bio taj koji je prenio sjedište bosanskog sandžaka¹⁰ iz Sarajeva u Banju Luku, ovaj grad dobiva još jednu džamiju, most, 69 dućana i han sa 20 soba.¹¹ Već u popisu iz 1570. godine Banja Luka se sastoji iz 10 mahala, sa ukupno 279 kuća, od kojih je 223 muslimanskih. Nemuslimansko stanovništvo živi u Varoši, kao što je bilo uobičajeno u osmanskim gradovima.

Na razvoj Donjeg Šehera uticao je premještaj sjedišta bosanskog sandžakbega u Banju Luku. Sigurno da je ovaj izbor imao dalekosežan značaj za razvoj ovog grada, posebno nakon što on postaje 1580. godine sjedište novoformiranog bosanskog ejaleta. Prvi bosanski beglerbeg, Ferhad-paša Sokolović, podiže 1587. godine ovdje svoj bogati vakuf.¹² Uvakufljeni su džamija, dva mosta, dvije stotine dućana, mekteb,¹³ sahat-kula, karavan-saraj.¹⁴ Predviđeno je vakuf-namom da se iz sredstava vakufa sagradi i medresa i bezistan što je, kako se vidi iz *Putopisa* Evlije Čelebije, kasnije i učinjeno.¹⁵

Banja Luka 1604. ima 16 mahala sa 836 muslimanskih kuća i 233 neoženjena člana i 18 nemuslimanskih kuća u mahali Varoš. Ovdje se, sudeći po imenima, vjerovatno radi o katoličkom stanovništvu koje se bavilo zanatstvom, pa spada u povlašteno gradsko stanovništvo oslobođeno rajinskih poreza i vanrednih nameta. Pravoslavno stanovništvo živjelo je u drugoj, mješovito naseljenoj Varoši popisanoj na početku ove nahije (33 nemuslimanske i 50 muslimanskih kuća).

Gradsko stanovništvo 1604. čini 63% ukupnog stanovništva nahije. U ukupnom broju muslimanskog stanovništva je 79%, a nemuslimanskog 21%.

Ovdje ćemo dati tabelarni prikaz mahala grada Banje Luke na osnovu popisa iz 1570. i 1604. godine koji svjedoče o dinamičnom razvoju ovog grada.

⁹ *sandžakbeg* = administrativno-politički i vojni upravnik sandžaka

¹⁰ *sandžak* = administrativno-teritorijalna jedinica kojom upravlja sandžakbeg

¹¹ Bisera Nurudinović, "Vakufnama Sofi Muhamed-paše", *Vakufname iz Bosne i Hercegovine (XV i XVI vijek)*, 95-104.

¹² Fazileta Cviko, "Vakufnama Ferhat-paše", *Vakufname iz Bosne i Hercegovine (XV i XVI vijek)*, Orijentalni institut, Sarajevo 1985, 217-245.

¹³ *mekteb* = niža vjerska škola

¹⁴ *karavan-saraj* = veliko svratište za smještaj putnika, karavana i robe

¹⁵ Evlija Čelebi, *Putopis*, Veselin Masleša, Sarajevo 1979, 212-217.

*Banja Luka u popisu iz 1570. godine*¹⁶

	kuća	
	muslim.	nemusl.
1. Mahala časne džamije (kasnije Careva, Hunčarija)	66	
2. Mahala Stupnica	32	
3. Mahala džamije umrlog Mehmed-paše	27	
4. Mahala Hrvatini	27	
5. Mahala Karaula	12	
6. Mahala Sitari	10	
7. Mahala Ahor-Piri	14	
8. Mahala Ilidža	10	
9. Mahala Sulejmanova mesdžida	25	
10. Mahala Varoš		56
Ukupno:	223	56

Banja Luka u popisu iz 1604. godine

	kuća		neož. muslim.
	muslim.	nemus.	
1. Mahala časne džamije umrlog sultana Sulejmana	83		41
2. Mahala Grab, d. i. mahala Ibrahimovog mesdžida	57		14
3. Mahala mesdžida Mehmed-age	34		8
4. Mahala Stupnica, mesdžida Hadži Alijevog	67		21
5. Mahala časne džamije umrlog Mehmed-paše	55		16
6. Mahala mesdžida Osmana Šahbegovog	48		5
7. Mahala mesdžida Hadži Mustafe, drugim imenom mesdžida Veli Ahor Pirija sa mahalom Sitari	42		22
8. Mahala mesdžida Ilidža, drugim imenom (mahala) mesdžida Mahmuda	31		6
9. Mahala mesdžida Sulejmana	52		17
10. Mahala mesdžida Hadži Alijinog	41		4
11. Mahala mesdžida Kubad-age	33		6
12. Mahala džamije (bivšeg) mesdžida Mehmed-beg kapetana	41		4
13. Mahala mesdžida zaima Ibrahim-bega	87		38

¹⁶ Bašbakanlik Arşivi, Tapu Defter 77. Ova tabela uzeta je iz knjige: Sulejman Smlatić, *Banja Luka*, 41, izrađena na osnovu podataka koje je autoru ustupio Adem Handžić.

	kuća		neož.
	muslim.	nemus.	muslim.
14. Mahala džamije Mustafa-paše	88		28
15. Mahala džamije Ferhad-paše	79		3
16. Varoš Nova Banja Luka, kršćani		18	
ukupno:	836	18	233

*

*

*

NAHIJA BANJA LUKA U BOSANSKOM SANDŽAKU

(Prijevod dokumenata)

Popis naselja nahije Banja Luka

1. Varoš Banja Luka,
2. Selo Zatopolje,
3. Selo Jakotina,
4. Mahala Rakitnica,
5. Mahala Orašnica,
6. Mezra Raptaj,
7. Mezra Gomionica,
8. Selo Potačevo,
9. Mahala Ponir,
10. Mahala Kablov,
11. Selo SvraKaline,
12. Čifluk defterdara Husejn-čelebija,
13. Selo Gornji Javorani,
14. Selo Donji Javorani,
15. Selo Krmine,
16. Selo Joševačko Selište,
17. Selo Vladosalići,
18. Selo Šumnjan,
19. Mezra Vršev Dol,
20. Samo mjesto Banjaluka,
21. Čifluk mustahfiza tvrđave Banja Luka,
22. Badži pazar i ihtisab,
23. Selo Oško Polje,
24. Mezra Rujište,
25. Mezra Vlašići,
26. Dio (čifluka) Husejna, sina Bali-jevog,
27. Zemin Mustafa-čelebija,
28. Čifluk Miridon,
29. Mezra Gornji Kožusi,
30. Varoš tvrđave Međuričje,
31. Čifluk Ferhad-čehaje,
32. Mezra Badkovići,
33. Dio zemina Alija serode,
34. Mezra Brusnica,
35. Mezra Skrupanica,
36. Mezra Malinova,
37. Zemin njiva Varošište,
38. Mezra Crnovac,
39. Mezra Lipei jajlak,
40. Mezra Vitravica,
41. Mezra Suhak,
42. Mezra Korak,
43. Selo Ivanjska,
44. Mezra Gomionica,
45. Zemin Nadstinje,
46. Jajlak Osmaći,
47. Vašar između sela Javorani,
48. Vašar u blizini sela Motike,
49. Zemin Pir-Mezida, sina Husejnovog,
50. Mezra Presnače,
51. Mezra Milov Potok,

1. Varoš B a n j a L u k a. Navedene mezre: Gornje Podgorje, Loznik, Ljubičić, Močica, Vitoševica, Varoš Luka, Lučane, Čelihna, Poplavica, Motičica, Kožusi i Šargotica - njihovi stanovnici sami uživaju. Stanovnici spomenute varoši preselili su sa zemlje koju su uživali. Sada su se nastanili na mezru Motičice,

Baština Husejna, sina Iskenderovog, u posjedu Mustafa-ćehaje
Zemin Lutfija, sina Davudovog, u posjedu Zulfikara, sina Kurdovog,
carskog gulama - 80

Zemin Korkuda, sina Isaovog, uživa ga Redžeb-halifa, imam
Baština Mehmeda, sina Iskenderovog, u posjedu Gazija, sina Muradovog

Baština Mehmeda, sina Nesuhovog, u posjedu Omera, sina Nesuhovog

Zemin Alija Redžebovog, uživa ga zaim Hodaverdi-beg - godišnje 140

Baština Mustafe, sina Kasimovog, u posjedu Husejna

Baština Alija, sina Davudovog, u posjedu Mehmeda Muradovog

Baština Davuda, u posjedu Velija, sina Ismailovog

Baština Jusufa, sina Evrenosovog, u posjedu Mehmeda Abdullahovog

Baština Mustafe, sina Husejnovog, u posjedu Kurd-Alija Veleđhanovog

Baština Husejna Mahmudovog, u posjedu njegovog sina Kurda

Baština Behrama, sina Muradovog

Baština Oruča, u posjedu Ahmed-čelebija

Baština Uvejsa, u posjedu njegovog sina Kurda

Baština Mustafe, sina Muradovog, u posjedu Đure Petrovog

Baština Velija, sina Mahmudovog, u posjedu njegovog sina Mehmeda

Baština Nesuha, sina Karagozovog, u posjedu Merđžana, njegovog sina

Baština Radonje, u posjedu Turhana Ahmedovog

Zemin Osmana Evrenosovog i Alija, sina Durmiševog, uživa ga zaim
Gazanfer-beg - 140

Polovina baštine Martina Markovog, u posjedu Hodaverdi-bega, zaima - 140

Baština Mehmeda, sina Abdullahovog

Baština Luka, u posjedu Ahmeda Firuzovog

Baština Petra Matijaševog, u posjedu Abdurrahmana

Baština Mehmeda Vukmilovog

Baština Matije Grgurovog, u posjedu Hasana, sina Memijevo

Baština Petrića, u posjedu Rizvana, sina Memijevo

Baština Ostoje, u posjedu Nesuha

Zemin Pavela, Radičinog, u posjedu zaima Hadži Nezira - 140

Baština Memija, sina Ferhadovog

Baština Jusufa Durakovog, njegova vlastita krčevina i ostalo - 40

Baština Mustafe, sina Velijevo, u posjedu kneza Behrama - oslobođen
od pristojbi

Baština Tvrđka, u posjedu Nezira, sina Sefer-begovog

Baština Nesuha, sina Mahmudovog, u posjedu Matije Markovog

Baština Dragića, sina Tomaševog

Baština Đure, sina Pavelovog

Baština Mihalja, sina Lukinog

Baština Nikole, u posjedu njegovog sina Jakova

Baština Grgura, u posjedu Stipana Grgurovog

- Polovina baštine Radovana, u posjedu Grgura - 140
Baština Vukoja, u posjedu Matije Vojinovog
Baština Matije Ostojinog, u posjedu Ilije Nikolinog
Baština Dragaša, sina Dragogradovog
Baština Pauna Radohninog, u posjedu njegovog sina Dabiživa
Baština Ivana Đorđetovog
Baština Ivana, sina Grgurovog
Baština Đure, sina Radivojevog
Baština Tomaša Đurajevog, u posjedu Husreva i Pehlivan-čauša
Baština Đure, sina Malijevojog
Baština Vojina, sina Nikolinog, u posjedu Omera, sina Mehmedovog
Baština Novaka Pavelovog, u posjedu Nezir-halife - 140
Baština drugog Ivana, u posjedu njegovog brata Radaša
Baština Ivka Milivojevog, u posjedu Jurina Božkovog
Baština Marka, sina Đurađevog
Baština Mezida, sina Junusovog
Baština Miloša Markovog, u posjedu njegovog sina Radina
Baština Pavela, sina Markovog
Dio baštine Ostoje Matijinog, u posjedu Hadži Ahmeda terzibaše - 90
Baština Petra, sina Radetinog
Baština Radosava, u vlastitom posjedu
Baština Dragojla, sina Mihajlovog
Baština Milana, sina Radivojevog
Četvrtina baštine Bajezida, sina Uvejsovog - 50
Baština Mila, sina Prikinog
Baština Ilije, sina Nikolinog
Baština Ostoje, sina Vuksanovog
Polovina baštine Memija, sina Jankovog - 140
Baština Andrije, sina Petkovog
Baština Grgura, sina Đurinog
Dio (baštine) Kurda, sina Ismailovog - 40
Baština Ibrahima, sina Alijevog; zemljište kupljeno od Perviza - 140
Baština: mezre Duboko Selište i Rudenice, u posjedu Ilije Nikolinog
Polovina baštine Nikole, sina Markovog - 140
Zemin Mehmed-bega, sandžak-bega Ostrogona - godišnje 170
Zemin Mustafa-age, sermehtera Ferhad-paše, zemljište poznato kao dvor
Galuna Radonjinog - godišnje 40
Zemin Sulejman-bega, sina Sinan-begovog, zemljište koje je on kupio
nakon smjene Mustafa-vojvode i Ali-čehaje - godišnje 140
Zemin Redžeba, u posjedu Memi-vojvode, potom Idris-bega, sada ga
uživa Mehmed, čauš Visoke Porte i zaim Ahmed - godišnje 80
Zemin Krčevina, uživa je Veli, sada u posjedu njegovog sina Jusufa -
godišnje 40
Zemin Mustafa-čelebija, sam ga uživa; zemljište Kurda Ejnehanovog,
krčevina i razna druga zemljišta. Od davnina je to filurdžijska zemlja
pa je kao filuridžijska upisana i u novi defter - resmi filuri - 100

Zemin Tomaša, prišlaca, uživa ga Mustafa, dizdar nove banjalučke tvrđave - godišnje 40

Dio zemina tekije umrlog Ahmed-dede, uživaju ga derviši tekije, odsjekom godišnje - 30

Zemin Mustafe, defterdara; zemljište braće Mahmuda, Ahmeda i Alija u varoši Banja Luka, uživa ga Mahmud, čauš bosanskog deftera. Spomenuti defterdar je umro, a njegovi nasljednici su više od deset godina van domovine, pa je zemlja prodana od strane države radi izmirenja državnih dugova. Na osnovu šerijatskog hudždžeta, upisana je na Mahmud-čauša - odsjekom godišnje 80

Zemin Mustafe muhasebedžije¹⁷ Bosne, to što on uživa je zemljište Derviša, baština Radovana - odsjekom godišnje 40

kuća 58, godišnje	280
kuća 1, godišnje	50
kuća 1, godišnje	170
kuća 1, godišnje	30
kuća 9, godišnje	140
kuća 2, godišnje	80
kuća 3, godišnje	40
kuća 1, godišnje	100

2. Selo Z a t o p l j e i Z e l e n j a k, pripada Banjoj Luci:

Baština Milaka, sina Vladosavljevog

Baština Radosava, prišlaca

Baština Ivana, sina Radovanovog

Baština Dragojla, sina Ivkovog

Zemin Hadži Alija, poznat kao zemlje Ivka Vukadinovog, sada u posjedu spomenutog Hadži Alija, odsjekom godišnje - 800

3. Selo J a k o t i n a, pripada Banjoj Luci:

Baština Ahmeda, u posjedu Filipa, sina Milićevog

Baština Mehmeda, sina Firuzovog, u posjedu Milašina, sina Grgurovog

Baština Hasana, sina Mehmedovog, u posjedu Ostoje Ivanovog

Baština Radula Vuksanovog, u posjedu njegovog sina Vuka

Baština Radoša, sina Grgurovog

Baština Radonje, u posjedu Pavela Radmilovog

Baština Raška, u posjedu njegovog sina

Baština Budinkoša, u posjedu Ivana Milutinovog

Baština Živka Batininog

Baština Radovana, u posjedu Pavela Radmilovog

Mezra u spomenutom selu, pripada Banjoj Luci:

¹⁷ *muhasebedžija* = službenik zadužen za račune, računovođa

Baština Durguda, u posjedu Berraka, sina Bajezidovog
Baština Novaka, u posjedu Džafera, sina Husejnovog

kuća 12, godišnje 280

4. Mahala R a k i t n i c a, pripada spomenutom selu, pripada Banjoj Luci:

Baština Behrama, sina Balijevog, u posjedu Radula Vukdragovog
Baština Vukašina Cvitkovog, u posjedu njegovog brata Mileta
Baština Vukića, u posjedu Kojčina Vukićevog
Baština Strahinje, u posjedu Jovana Stipanovog
Baština Vujice, u posjedu Ognjana Selakovog
Polovina baštine Radovana, sina Miloševog - 140
Polovina baštine Vojina, sina Vukićevog - 140

kuća 5, godišnje 280,

kuća 2, godišnje 140

5. Mahala O r a š n i c a, u spomenutom selu, pripada Banjoj Luci:

Baština Vukašina Stojanovog, u posjedu njegovog sina Tomaša
Baština Nikole Gradisavljevog, u posjedu njegovog sina Radina
Baština Vukice, u posjedu Ivana Čerdarovog
Baština Radula Radičinog, u posjedu Vučića Miloševog
Baština Stipana Čerdarovog
Baština Ivana, sina Radosavljevog
Đurin, Radosava - 40
Jovan, Radosava - 40

6. Mezra R a p t a j, pripada Banjoj Luci:

Baština Pervanea, sina Mustafinog, u posjedu Vojina Cvitkovog
Baština Iskendera, u posjedu Stipana Rajakovog
Baština Memija Mustafinog, u posjedu Mihajla Selakovog
Baština Cvitka Miladinovog, u posjedu Maleša Vujičinog
Baština Vukdraga, u posjedu njegovog sina Vuka

kuća 5, godišnje 280

7. Mezra G o m i o n i c a, pripada Banjoj Luci:

Baština Timura, sina Iskenderovog
Baština Radovana, sina Vladkovog
Baština Jovana Premilovog, u posjedu njegovog sina Ivaniša
Baština popa Radonje, u posjedu njegovog sina Vuka
Baština Radelje, u posjedu Velimira Vukašinovog

Baština Vojina, sina Strojislavljevog
 Baština Milašina, sina Selakovog
 Baština Nikole, došlaca
 Baština Rajice, sina Ivanovog
 Polovina baštine Rajice, sina Selakovog - 140
 Baština Miloša, sina Berislavljevog
 Baština Radina, sina Vukmanovog

kuća 11, godišnje 280,
 kuća 1, godišnje 140

8. Selo P o t a č e v o, pripada Banjoj Luci:

Damjan, Filipa - knez, oslobođen od pristojbi
 Baština Radonje Tvrdkovog, u posjedu njegovog sina Obrada
 Baština Radosava, u posjedu Petka Pavelovog
 Baština Milete, sina Bogdanovog
 Baština Lazara, sina Tvrdkovog
 Baština Radovana, sina Radulovog
 Baština Drakule, sina Radonjinog
 Baština Ognjana, sina Vujičinog
 Polovina baštine Petra, sina Marićevog - 90
 Baština Nikole, sina Pavelovog - 100
 Baština Đure, sina Radkovog - 100
 Baština Radosava, sina Radulovog - 120
 Dio baštine Miloša, sina Petkovog - 40
 Baština Filipa, sina Milakovog
 Baština Božićka, sina Vranešovog - 100

kuća 8, godišnje	280,
kuća 3, godišnje	100,
kuća 1, godišnje	120,
kuća 1, godišnje	40

9. Mahala P o n i r,¹⁸ pripada Banjoj Luci:

Baština Uvejsa, sina Kasimovog, u posjedu Velija, sina Husejnovog
 Baština Balija, sina Širmerdovog, u posjedu Memija, sina Firuzovog
 Baština Cvitka, sina Radmanovog
 Baština Radosava, sina Vukadićevog
 Baština Nikole, sina Tomkovog
 Baština Petra, sina Tomkovog
 Polovina baštine Pervanea, sina Alijevog, u posjedu njegovog sina
 Bešira - 140

¹⁸ Današnje selo Ponir.

Baština Velija, prišlaca, u posjedu Vučete, prišlaca
Baština Berića, sina Bajezidovog

kuća 8, godišnje 280,
kuća 1, godišnje 140

10. Mahala K a b l o v,¹⁹ pripada Banjoj Luci:

Polovina baštine Vukdraga, u posjedu Memija, sina Malkočevog - 140
Baština Timura, sina Pirijevog, u posjedu Ferhada, sina Abdullahovog
Baština Nesuha, sina Milete Vučerinog
Baština Bogdana, u posjedu Đurađa Đurićevog
Baština Raduła, u posjedu Brajaka Selakovog
Baština Obrada Milosavljevog, u posjedu Obrada Miloševog
Baština Radosava, u posjedu Petka Radonjinog
Baština Milovca, u posjedu Grubca Radonjinog
Baština Rajice, u posjedu Radovana Vukovog
Baština Radosava, u posjedu Nikole Stipanovog
Polovina baštine Tomaša Rajičinog - 140
Polovina baštine Milana Rajičinog, u vlastitom posjedu - 140
Baština Mustafe Abullahovog
Baština Vojina, sina Đuričinog
Baština Kurda, sina Balijevog
Baština Vukdraga, sina Radulovog
Baština Avrama, sina Dragišinog
Zemin Hasan-bega, sina Sinan-begovog, poznat kao zemljište Radovana
Vukovog i Radosava i Petka - godišnje 150

kuća 13, godišnje 280,
kuća 4, godišnje 140,
kuća 1, godišnje 150

11. Selo S v r a k a l i n e, pripada Banjoj Luci:

Baština Mehmeda, sina Musaovog, u posjedu Alija, sina Musaovog
Baština Ejnehana, u posjedu Osmana Veleđhanovog
Baština Timurhana, sina Abdullahovog
Baština Ibrahima, sina Alijevog, u posjedu Velija Ejnedinovog
Baština Mehmeda, sina Ahmedovog, u posjedu Kurda Junusovog
Baština Hizira, u posjedu Velija, sina Alijevog
Baština Mustafe, sina Abdullahovog, u posjedu njegovog sina Kurda
Baština Husejna, sina Abdullahovog
Baština Džafera, u posjedu Ejnehana, sina Jusufovog

---

¹⁹ Današnje selo Kablovi u Kotorvaroškom kraju.

Baština Ferruha, u posjedu Jusufa Abdullahovog
 Baština Murada, sina Abdullahovog, u posjedu njegovog sina Kurda
 Baština Davuda Miloševog, u posjedu Sejdina Davudovog
 Baština Memija, sina Ferhadovog, u vlastitom posjedu
 Baština Alija, sina Jahjinog
 Baština Sefera, sina Hasanovog, u posjedu Balija, sina Hasanovog
 Polovina baštine Husejna, sina Velijevog - 140
 Baština Džafera, sina Jusufovog
 Baština Hasana, sina Kasimovog
 Baština Memija, sina Nesuhovog

kuća 18, godišnje 280,
 kuća 1, godišnje 140

12. Čifluk defterdara Husejn-efendije; to su zemlje Nebija, sina Ahmedovog, Radivoja Ljupkovog i Radula, sina Radivojevog, sa dijelom zemina mustahfiza i dijelom čifluka Ferhad-ćehaje, Ponirom i čajrom Podlaziće u blizini sela Svrakaline sa zeminima i vodenicama, na osnovu šerijatskog hudždžeta, pripada Banjoj Luci:

Prihod umjesto ušura i drugih resmova, godišnje u novcu 400

13. Selo G o r n j i J a v o r a n i, pripada Banjoj Luci:

Baština kneza Dabiživa - oslobođen od pristojbi
 Baština Branisava, u posjedu Milovana Đurašinovog
 Baština Ivaniša, sina Milunovog
 Baština Bogdana, u posjedu njegovog sina Ognjena
 Baština Vukdraga, sina Stankovog
 Baština Dragoja, u posjedu njegovog sina Petra
 Baština Radmana u posjedu Dragoja Radičinog
 Baština Alija, u posjedu njegovog sina Memija

kuća 7, godišnje 280

14. Selo D o n j i J a v o r a n i, pripada Banjoj Luci:

Baština Vukmana, u posjedu Pervanea, sina Balijevog
 Baština Radula Milakovog, u posjedu Grubača Miloševog
 Baština Nikole, u posjedu njegovog brata Radice
 Baština Đurađa, u posjedu njegovog brata Radivoja
 Baština Đurina Bogdanovog, u posjedu Vukmana Petrovog
 Baština Đike, sina Vladkovog
 Baština Smoljana, u posjedu njegovog sina Vujice
 Baština Vukasa, u posjedu Selaka Petrovog

Baština Vujice, u posjedu Mihajla Todorovog
Baština Tihorada, u posjedu Pavka Milakovog
Baština Radosava, u posjedu Radmana Radonjinog
Baština Vladisava, u posjedu Vukmana Radovanovog
Baština Petra Dobravčevog, u posjedu Ivana Todorovog
Baština Vukića u Petra Vukićevog
Baština Miloša, prišlaca
Baština Milutina, sina Milašinovog

kuća 16, godišnje 280

15. Selo K r m i n e,²⁰ pripada Banjoj Luci:

Baština Đurice, u posjedu Vojina Dobrosavljevog
Baština Radivoja, u posjedu Dragobrada Jokinog
Baština Vukmira, u posjedu Ostoje Hlapčevog
Baština Vraneša, u posjedu Vujice Paunovog
Baština Milina, u posjedu Miloša Rajičinog
Baština Jovana, u posjedu njegovog sina Radmana
Baština Radovca, u posjedu Vukmira Vučetinog
Baština Jovana, sina Radonjinog
Baština Radonje, u posjedu Dimitra Radosavljevog
Baština Radovana, u posjedu Vladosava Todorovog
Baština Radonje, u posjedu Vuka Vukajlovog
Baština Petra, sina Radmanovog
Baština Radonje Borovčevog, u posjedu Vukdraga, sina Radulovog
Polovina baštine Pavela, sina Nikolinog - 140
Polovina baštine Vučka, sina Radulovog - 140
Polovina baštine Milovana, sina Vujičinog - 140
Polovina baštine Vučka, sina Milosavljevog - 140
Polovina baštine Vukoja, sina Vukašinovog - 140
Polovina baštine Lazara, sina Vukdragovog - 140
Polovina baštine Dimitra Šakovića - 140

kuća 13, godišnje 280,

kuća 7, godišnje 140

16. Selo J o š e v a č k o S e l i š t e, pripada Banjoj Luci:

Baština Husejna, sina Dimitrašinovog
Baština Nikole, sina Vukosavljevog
Baština Prerada, sina Radonjinog

---

²⁰ Današnje selo Krmine.

Baština Radonje, sina Strahinjinog
 Baština Pavela Vukajlovog, u posjedu njegovog sina Vučete
 Baština Pavka Vukajlovog
 Baština Petka, sina Dabiživovog
 Baština Luke, u posjedu Pauna Radulovog
 Baština Pavka, sina Radičinog
 Baština Vukca Hrankovićevog
 Baština Rajaka, sina Rajičinog
 Baština Radovana, sina Radonjinog
 Baština Grubača, sina Radovanovog
 Baština Vuksana, u posjedu Radohne Vukičinog
 Baština Bogdana, u posjedu njegovog sina Vujice
 Baština Vraneša, u posjedu Lazara, njegovog sina
 Baština Radosava, u posjedu Vučete
 Baština Đurašina, sina Radosavljevog
 Polovina baštine Mirana, sina Vojinovog - 140
 Polovina baštine Đure, sina Radovanovog - 140
 Polovina baštine Petka, sina Radovanovog - 140
 Polovina baštine Ognjana, sina Radmanovog - 140
 Polovina baštine Novaka Đuričića - 140
 Polovina baštine Dragiše, sina Vukašinovog - 140
 Baština Vučete, sina Radosavljevog
 Polovina baštine Grubiše, sina Radosavljevog - 140
 Polovina baštine Manojla, sina Radosavljevog - 140
 Polovina baštine Bogdana, sina Vukovog - 140

kuća 19, godišnje 280,
 kuća 9, godišnje 140

17. Selo V l a d o s a l i ć i, drugim imenom B o l j a n i ć i, pripada Banjoj Luci:

Baština Jusufa, u posjedu Memija Abdullahovog
 Baština Murada, u posjedu Hurrema, sina Timurhanovog
 Baština Dragiše, u posjedu Balija, sina Alijevog
 Baština Radonje, u posjedu Radula Hreljića
 Baština Radosava, u posjedu Petra Uršulića
 Baština Pavka, u posjedu Alija, sina Abdullahovog
 Baština Ljubiše, u posjedu Mahmuda, sina Velijevog
 Baština Radonje, u posjedu Turguda, sina Alijevog
 Baština Radovana, u posjedu Ibrahima, sina Nesuhovog
 Baština Ferhada, sina Alijevog, u posjedu Dragaša Stipanovog
 Baština Milina, u posjedu Ivana Vukdragovog
 Baština kneza Bogdana, u vlastitom posjedu - 100
 Baština Đure, sina Radonjinog
 Baština popa Petra, u posjedu Bogdana Petrovog

- Baština Rajina, u posjedu Miladina Radonjinog
 Baština Radana, sina Vukmanovog
 Baština Vučehne, sina Stojanovog
 Baština Radovana, sina Vukčevog
 Baština Staniše, sina Petrovog
 Baština Stipana, sina Miloševog
 Baština Petka, u posjedu Radivoja
 Baština Alija, sina Abdullahovog, u posjedu Radivoja
 Baština Radonje, sina Milkovog
 Zemin Nesuha, od agaluka, sa dijelom Jovana Milanovog, u posjedu
 Ibrahim-age i druge njegove braće - godišnje 50
 Zemin Pervanea, sina Nesuhovog, Vukmana Miloševog, Pavla, došlaca,
 Radana, Radovana, Obrada Ivanovog, Radivoja i Vukdraga, sina
 Tomaševog, uživa ga zaim Hasan-beg, odsjekom, godišnje 1200
 \
kuća 22, godišnje	280,
kuća 1, godišnje	100,
kuća 1, godišnje	50,
odsjekom 1, godišnje	1200

18. Selo Š u m n j a n, mezre Brezovo Polje, Višev Dol, Gomionica, Pomionica, Pretgradevo Selište, Karačići i Stroglavići, pripada Banjoj Luci:

- Baština kneza Memija Vukajlovog, u posjedu njegovog sina Ahmeda
 Baština Ramazana, u posjedu Kurda, došlaca
 Baština Memija, u posjedu Mustafe, sina Mehmedovog
 Baština Murada, u posjedu njegovog sina Nesuha
 Baština Hajdara, sina Vukićevog, u posjedu njegovog sina Ahmeda
 Baština Nesuha, u posjedu Dragića Vukićevog
 Baština Ferhada, u posjedu Husejna, sina Mustafinog
 Baština Mehmeda, sina Mustafinog, u posjedu njegovog sina Mehmeda
 Baština Nikole, u posjedu Šahmana, sina Mustafinog
 Baština Nikole Pavelovog, u posjedu Nikole Jakovljevog
 Baština Nesuha, u posjedu Hasana, sina Balijevog
 Baština Jusufa, u posjedu Memija, sina Jusufovog
 Baština Muruvveta, sina Alijevog, u posjedu njegovog sina Velehdana
 Baština Timurhana, u posjedu njegovog sina Ferhada
 Baština Radonje, u posjedu Alija, sina Radmilovog
 Baština Memija, sina Karagozovog, u posjedu Ibrahima Atmadžinog
 Baština Kurd-Alija, u posjedu Jusufa, sina Alijevog
 Baština Milorada, u posjedu njegovog sina Radovana
 Baština Đure, u posjedu Mahmuda, došlaca
 Baština Đuraja Jakovljevog, u posjedu Božka Jakovljevog
 Baština Radice, u posjedu Radonje Vladkovog

Baština Dragaša, sina Vukićevog
 Baština Vukdraga, u posjedu Bešira, sina Jakubovog
 Baština Petka, sina Matijinog, u posjedu Osmana, sina Ferhadovog
 Baština Vuksana, u posjedu Tvrdka Selakovog
 Baština Ivana, u posjedu Ivanka Antulovog
 Baština Pavela Ilijinog, u posjedu Memija, sina Hasanovog
 Baština Nikole Jakovljevog, u posjedu Nesuha, kovača
 Baština Draže, sina Antulovog
 Baština Andrijaša Mihaljevog, u posjedu Miloša Bogdanovog
 Baština Miloša Radovčevog
 Dio baštine Marka, sina Nikolinog
 Polovina baštine Alija, sina Jusufovog - 140
 Baština Dragojla Vukićevog
 Baština Nesuha, kovača
 Baština Ferhada, sina Antulovog

kuća 34, godišnje	280,
kuća 1, godišnje	140,
kuća 1, godišnje	40,
knez 1	

19. Mezra V r š e v D o l i B r e z i c e P o l j e u selu, upisano na stanovnike varoši Bočac, pripada Banjoj Luci:

kuća 3, godišnje po 280

20. Sâmo mjesto B a n j a L u k a

Spomenuta kasaba se nalazi blizu granice. Kad god je bijedni nevjernik svojom silom navalio na sultanove zemlje, narod spomenute kasabe se oružjem, dušom i tijelom suprotstavljao i branio carske zemlje i tvrđave od štete koju bi neprijatelj nanio.

Još od vremena osvojenja, narod ove kasabe bio je oslobođen od obaveza, tzv. avarizi divaniyye²¹ i tekalifi örfiyye,²² kao što je i danas, u naknadu za tu svoju službu oslobođen od svih navedenih obaveza.

Kada su raniji valiija Bosne i kadija Banje Luke podnijeli prijedlog Porti da se stanovnici ove kasabe, za službu koju i danas obavljaju, oslobode od navedenih avariza, izdat im je carski hukum po kojem se oslobađaju svih obaveza avarizi divanijje i tekalifi-orfijje, sve dotle dok budu spremni da sa oružjem odbijaju napade nevjernika na carske zemlje i tvrđave.

²¹ *avarizi divaniyye* = varredni nameti

²² *tekalifi örfiyye* = običajni nameti

Sve dok tu dužnost budu besprijekorno vršili, biće oslobođeni navedenih obaveza.

Kao što je izloženo, oni su na osnovu uzvišene carske naredbe oslobođeni navedenih obaveza, pa je tako zavedeno i u novi carski defter.

Mahala časne džamije umrlog i od grijeha oprostelog sultana Sulejmana, zemlja mu lahka bila:

Omer-halifa,²³ imam²⁴ i hatib²⁵

Jusuf, Alija

Ali, Redžeba, mujezin²⁶

Ramazan, Turhana, mujezin

Hadži Mustafa, Mehmeda

Ali, Džafera

Veli, Emiršaha

Arslan, Mustafa

Mehmed, Mustafa, m²⁷

Ibrahim, njegov sin, m

Omer, njegov sin, m

Kurd-Ali, sin Alija

Hasan, Arslana, mujezin

Mahmud, njegov sin, m

Hasan, Husejna

Kurd, njegov sin, m

Turhan, Murada

Mustafa, njegov sin

Veli, Hasana

Halil, Ferhada

Veli, Ejnehana

Mehmed, Timura

Sefer, njegov sin

Bali, Mehmeda

Nezir, njegov sin, m

Husejn, Abdullaha

Bekir, njegov sin, m

Veli, Murada

Veli, Jusufa

Memišah, Velija, m

Behram, Gazija

Hasan, Behrama, m

Sufi, Husejna

Iskender, Alija

Mustafa, Iskendera, m

Veli, Abdullaha

Junus, Džafera, m

Veli, Kasima

Sijavuš, Velija, m

Kurd, Velija

Jahja, Alija

Ali, Jahje, m

Mehmed, Jusufa

Bali, Mehmeda, m

Oruč, Turhana

Omer, Oruča, m

Mehmed, Kasima

Hasan, Mehmeda, m

Šaban, Velija

Redžeb, Ilijasa

Ibrahim, Ilijasa

Husejn, Mehmeda

Mustafa, Husejna

Veli, Davuda, zidar

Mustafa, Velija, m

Hasan, Balija

Mustafa, Hasana

²³ *halifa* = zastupnik, zamjenik, nasljednik, počasna titula imama i hatiba

²⁴ *imam* = vjerski službenik koji predvodi vjernike u molitvi

²⁵ *hatib* = vjerski službenik koji drži propovijed petkom u džamiji

²⁶ *mujezin* = vjerski službenik koji poziva vjernike na molitvu

²⁷ m je oznaka za *mudžerred* = neoženjen, za rad sposoban član domaćinstva koji živi zajedno sa ocem, plaća porez *resmi mudžerred* koji iznosi 12 akči.

Memišah, Pirija
 Ahmed, Memišaha, m
 Mahmud, Ahmeda, m
 Gazanfer, Malkoča
 Ali, Husejna
 Zulfikar, Abdullaha
 Ramazan, Dursuna, m
 Kurd, Mahmuda, m
 Tur-Ali, Mehmeda
 Turhan, Dursuna, m
 Kurd-Ali, Abdullaha, m
 Hasan, Omera, m
 Ibrahim, Balija, m
 Nesuh, Hasana
 Ali, Ahmeda
 Hasan, Ahmeda
 Omer, Abdullaha
 Mustafa, Omera, m
 Hasan, Abdullaha, m
 Hasan, Alija
 Mehmed, Hasana, m
 Sulejman, Balija
 Ibrahim, Sulejmana, m
 Nesuh, Abdullaha
 Ali, sufija²⁸
 Hasan, Alija, m
 Timur, Balija
 Pervane, Abdullaha
 Piri, Abdullaha
 Rizvan, Ejnehana, m
 Hizir, Sinana
 Selim, Hizira, m
 Šahbaz, Abdullaha, m
 Memi, Alija
 Kasim, Memija
 Husejn, Isaa
 Piri, Malkoča
 Ibrahim, Husejna, m
 Sulejman, Alagoza
 Husrev, Nesuha, m
 Bali, Pervanea
 Merdžan, Pervanea
 Piri, Murada
 Hurrem, Murada, m

Mustafa, Murada
 Lutfi, Velija, m
 Memi, Alija, m
 Ejnebegi, Timurhana
 Jahja, Alija
 Oruč, Džafera
 Husejn, Timurhana
 Hasan, Divane
 Mehmed, Timurhana
 Mustafa, Husejna
 Husejn, Mehmeda
 Kurd-Ali, Timur
 Husejn, Nezira, m
 Alihan, Oruča, m
 Jusuf, Mustafe
 Behram, Ferhada
 Ejnehan, Ferhada
 Ališah, Mustafe
 Safer, Hasana
 Džafer, Alija
 Ibrahim, Abdullaha
 Mehmed, Ejnehana

hatib 1, mujezina 3, oženjenih 79,
neoženjenih 41

*Mahala Grab, drugim imenom
Ibrahimov mesdžid:*

Hasan, Ferhada, imam
 Ejnebegi, Hamze
 Isa, Kurda
 Ibrahim, njegov sin, m
 Timurhan, Ferhada
 Omer, njegov sin, m
 Halil, njegov sin, m
 Ali, Ferhada
 Mehmed, Džafera
 Veli, Hasana
 Osman, njegov sin
 Mumin, njegov brat, m
 Uvejs, Mahmuda
 Mehmed, njegov sin, m
 Malkoč, Alija
 Veli, Abdullaha
 Mehmed, Abdullaha

²⁸ *sufija* = derviš, muslimanski mistik

Mustafa, njegov sin, m
 Mustafa, Džafera, m
 Ali, Mehmeda
 Pervane, Abdullaha
 Kurd, Mehmeda
 Kejvan, Ferhada
 Šaban, Murada
 Ibrahim, Behrama
 Ahmed, Balija
 Hasan, njegov sin, m
 Muslim, Omera
 Uveys, Sejdija
 Omer, Mehmeda
 Veli, Alija
 Turhan, Alija
 Hurrem, njegov sin, m
 Sinan, Balija
 Bekir, Hasana
 Džafer, Alija
 Bali, Jahje
 Memi, Jusufa
 Ibrahim, njegov sin, m
 Ali, njegov sin, m
 Mustafa, njegov sin, m
 Pervane, Abdullaha
 Husejn, Ferhada
 Derviš, Ferhada
 Hasan, Alija
 Mustafa, Husejna
 Kejvan, Abdullaha
 Bali, Abdullaha
 Hurrem, Velija
 Rizvan, Abdullaha
 Mehmed, Džafera
 Ibrahim, Abdullaha
 Osman, Abdullaha
 Šaban, Sulejmana
 Ali, Sulejmana
 Halil, Behrama
 Sefer, Tur-Alija
 Ibrahim, Durmiša
 Mustafa, Durmiša
 Osman, Džafera
 Bekir, njegov sin, m
 Rizvan, Pir-Alija
 Kurd-Ali, Pir-Alija

Omer, Mustafe
 Bali, Timurhana
 Jahja, njegov sin, m
 Bali, Mahmuda
 Veli, Mehmeda
 Ali, Mahmuda
 Husejn, Mustafe
 Rizvan, Memija
 Mustafa, Abdullaha

kuća: imam 1, oženjenih 54,
 neoženjenih 14

Mahala mesdžida Mehmed-age:

Mustafa-halifa, imam
 Ibrahim, Mustafe
 Lutfi, Ejnebegija
 Jusuf, Timurhana
 Kurd-Ali, Hasana
 Hasan, Ejnebegija
 Redžeb, Balija
 Ramazan, Veledhana
 Firuz, Abdullaha
 Abdi, Ejnebegija
 Bali, Ferhada
 Iskender, Abdullaha
 Osman, Alija
 Sefer, Ilijasa
 Behram, Mahmuda
 Hasan, Behrama, m
 Šaban, Behrama, m
 Kurd, Ferhada
 Hasan, Kurda, m
 Osman, Alija
 Iskender, Seferhana
 Bešir, Ilijasa
 Hasan, Bešira
 Nesuh
 Turhan, Timurhana
 Piri, Alija
 Hasan, Ahmeda
 Ibrahim, Husejna
 Ali, Mehmeda
 Memišan, Alija
 Ibrahim, Alija

Atlu, Alija
 Mehmed, Balija
 Oruč, Ejnehana
 Hasan, Nesuha, m
 Ferhad, Mustafe
 Osman, Mustafe, m
 Mehmed, Mustafe, m
 Mehmed, Husejna
 Mezid, Husejna, m
 Veli, Husejna

kuća: imam 1, oženjenih 33,
 neoženjenih 8

*Mahala Stupnica, mesdžida Hadži
 Alijevog:*

Mustafa, Alija, imam
 Abdullah, njegov sin, m
 Sefer, Mustafe
 Hizir, Velija
 Ibrahim, njegov sin, m
 Veli, Širmerda
 Mustafa, Hasana
 Omer, njegov sin, m
 Ali, Timura
 Sefer, njegov sin, m
 Veli, Jusufa
 Omer, njegov sin, m
 Mehmed, Pervana
 Sulejman, Alija
 Bali, Malkoča
 Mustafa, njegov sin, m
 Turgud, Firuza
 Redžeb, njegov sin, m
 Memi, Alija, m
 Husejn, Murada
 Piri, Mustafe
 Mehmed, Ejnehana
 Ibrahim, njegov sin, m
 Bekir, njegov sin, m
 Ferhad, Jahje
 Veli, Gazija
 Redžeb, njegov sin, m
 Ibrahim, Jusufa
 Ahmed, njegov sin, m

Ibrahim, Junusa
 Bali, Mehmeda
 Merdžan, Mehmeda
 Džafer, Abdullaha
 Veli, Nesuha
 Ramazan, Firuza
 Omer, njegov sin, m
 Ibrahim, Kurd-Alija, m
 Hasan, Nesuha
 Veli, Alija
 Piri, Mustafe
 Sefer, Ferhada
 Ali, Husejna
 Mehmed, Husejna
 Nezir, Kurd-Alija
 Hurrem, Hubjara
 Ibrahim, Mustafe, m
 Osman, Mustafe, m
 Derviš, Mustafe, m
 Mehmed, Husejna
 Džafer, Husejna
 Veli, Džafera
 Pervane, Abdullaha
 Nesuh, Alija
 Osman, Abdullaha
 Jusuf, Zekira
 Osman, njegov sin
 Ramazan, Abdullaha
 Veledhan, Firuza
 Husejn, Hasana
 Ibrahim, Ismaila
 Kurd-Ali, Uvejsa
 Ibrahim, Ferhada
 Salih, njegov sin, m
 Lutfi, Kurda
 Turhan, Mehmeda
 Redžeb, njegov sin, m
 Korkud, Balija
 Šaban, Mehmeda
 Ahmed, Velija
 Bajezid, Musaa
 Ibrahim, Firuza
 Bali, Nesuha
 Sinan, Balija
 Bali, Ejnehana
 Osman, Hizira

Redžeb, Velija
 Mehmed, Firuza
 Ali, Bešira
 Ibrahim, Pirija
 Ali, Balija
 Ejnehan, Turhana
 Bali, Lutfija
 Gazanfer, Mehmeda
 Oruč, Mustafe
 Behram, Nesuha
 Mehmed, Timura
 Mustafa, njegov sin
 Hasan, Ibrahima

kuća: imam 1, oženjenih 65,
 neoženjenih 21

*Mahala časne džamije umrlog
 Mehmed-paše, pripada
 spomenutoj:*

Ibrahim-halifa, imam
 Redžeb, mujezin
 Ferhad, Širmerda
 Nesuh, Halila
 Džafer-aga, Abdullaha
 Sinan, Mehmeda
 Hasan, Mehmeda
 Kurd-Bali, Hasana
 Ibrahim, Gazija
 Ejnehan, Gazija
 Memi, Hasana
 Mehmed, Sinana
 Sefer, Sinana
 Muruvvet, Ferhada
 Nesuh, Mehmeda
 Ahmed, njegov sin, m
 Bešir, Mahmuda
 Mehmed, Halila
 Halil, Mehmeda
 Mehmed, Nesuha
 Ibrahim, Firuza
 Ibrahim, Hasana, m
 Derviš, Alija
 Omer, Derviša
 Abdi, Husejna
 Memi, Ibrahima

Mezid, Hasana
 Osman, Ismaila
 Mustafa, Jusufa
 Ali, Ibrahima
 Džafer, Abdullaha
 Mustafa, Džafera, m
 Mehmed, Mustafe
 Hasan, Mehmeda, m
 Mehmed, Pirija
 Tur-Ali, Pirija, m
 Ali, Hamza
 Ibrahim, Mahmuda
 Osman, Ibrahima
 Mehmed, Mustafe
 Budak, Ajdina
 Husejn, Ajdina, m
 Behram, Nesuha
 Mustafa, zidar
 Ibrahim, Hizira
 Kurd-Ali, Hasana
 Ibrahim, Alija
 Sefer, Behrama
 Ilijas, Nesuha
 Mehmed, Kurda
 Ašik, Memija
 Ali, Memija
 Ahmed, Memija, m
 Oruč, Ilijasa, tellal²⁹
 Mustafa, Oruča
 Mehmed, Oruča
 Sefer, Oruča, m
 Ferruh, Behrama, m
 Hasan, Husejna, m
 Ibrahim, Abdullaha, m
 Husejn, Ejnehana
 Bajezid, Hasana, m
 Ramazan, Hasana, m
 Merdžan, Mustafe, m
 Ahmed, Hubjara, m
 Nesuh, Mehmeda, m
 Ahmed, Džafera
 Mustafa, Kurda
 Ahmed, Ibrahima

²⁹ *tellal* = javni objavljivač, dobošar;
 iskazivač na javnim licitacijama

Kurd-Ali, Karagoza
Ibrahim, Kurda

kuća: imam i hatib 1, mujezin 1,
oženjenih 53, neoženjenih 16

*Mahala mesdžida Osmana
Šahbegovog*³⁰

Redžeb-halifa, imam
Kurd-Ali, mujezin
Mehmed, Ahmeda
Veli, Abdullaha
Osman, njegov sin
Mehmed, Mustafe
Šaban, Husejna, m
Jusuf, Ahmeda
Sinan, Abdullaha
Husrev, Abdullaha
Merdžan, Abdullaha
Nesuh, Abdullaha, m
Mahmud
Mehmed, Bajezida
Turhan, zaim
Mustafa, Balija
Murad, Širmerda
Lutfi, Isaa
Ibrahim, Mustafe
Rizvan, zaim
Kurd-Ali, zaim
Timurhan, Uvejsa
Ibrahim, Memija
Ali, Abdullaha
Turhan, Alija
Bali, Abdullaha
Ibrahim, Abdullaha
Husejn, Mustafe
Veli, Abdullaha
Nesuh, Abdullaha, tabak³¹
Veli, Abdullaha
Mustafa, Memija

³⁰ Osman Šahbegov je bosanski sandžakbeg. Vid.: Hazim Šabanović, *Bosanski pašaluk*, 72.

³¹ *tabak* = zanatlija koji se bavi štavljenjem kože

Osman, Abdullaha
Mustafa, Abdullaha
Hajruddin, Pervanea
Ali, Jusufa
Jusuf, Ferhada
Ibrahim, Alija
Džafer, Murada
Hasan, Abdullaha
Ibrahim, Abdullaha
Ali, Abdullaha
Kurd, Abdullaha
Uvejs, Turhana
Omer, Abdullaha
Ramazan, Abdullaha
Ibrahim, Tur-Alija
Nezir, Abdullaha
(nečitko)
Merdžan, ferras³²
Šaban, Ibrahim, m
Hurrem, Abdullaha, m
Redžeb, Osmana, m

kuća: imam 1, mujezin 1,
oženjenih 46, neoženjenih 5

*Mahala mesdžida Hadži Mustafe,
drugim imenom mesdžida Velija
Ahor Pirijevo sa mahalom Sitari:*

Mehmed-halifa, imam
Behram, Ejnehana
Jusuf, Velija
Behram, Timura
Zekir, Mustafe
Husejn, Abdullaha
drugi Husejn, Abdullaha
Ramazan, Mustafe
Ibrahim, Ramazana
Piri, Abdullaha
Hasan, njegov sin,
Turgud, Mustafe
Veli, Hasana
Murad, Irahima, m
Pervane, Hasana

³² *ferras* = osoba koja se brine o prostirci u džamiji

Ibrahim, njegov sin, m
 Husejn, Hasana
 Oruč, njegov sin, m
 Ahmed, Ibrahima
 Behram, m
 Turud, Veledhana
 Hasan, Abdullaha
 Hasan, Iskendera
 Ibrahim, njegov sin, m
 Memi, Šabana, m
 Džafer, Ahmeda
 Pervane, Berraka
 Mehmed, Osmana
 Omer, m
 Lutfi, Abdullaha
 Ali, Ejnehana, m
 Memi, Hasana, m
 Kurd-Ali, Abdullaha, m
 Hizir, Balija
 Ali, Abdullaha
 Hubjar, Alija
 Veli, Ferhada
 Sulejman, njegov sin, m
 Mehmed, Alija
 Kurd, Ilijasa
 Ferhad, Alija
 Veledhan, Alija
 Mustafa, Ibrahima
 Tur-Ali, Husejna
 Mustafa, Ferhada, m
 Ramazan, Bajrama, m
 Ibrahim, Abdullaha
 Ferhad, Timurhana
 Abdi, buzadžija
 Hasan, Ferhada
 Kurd, Mustafe, m
 Mehmed, Jakuba
 Džafer, Uvejsa
 Korkud, Bajezida, m
 Ajas, Sulejmana
 Redžeb, njegov sin, m
 Nezir, Kurda, m
 Ibrahim, Pervanea, m
 Bali, Hasana
 Hasan, njegov sin, m
 Omer, Pervanea, m

Osman, Ahmeda
 Husejn, Sefera, m
 Ibrahim, ferraš

Kuća: imam 1, oženjenih 41,
 neoženjenih 22

*Mahala Ilidža, drugim imenom
 (mahala) mesdžida Mahmuda:*

Ali-halifa, imam
 Bali, Mehmeda, mujezin
 Hasan, Husreva
 Veledhan, Ahmeda
 Memi, Mahmuda
 Derviš, Gazanfera
 Hasan, Abdullaha
 Husejn, Mahmuda
 Mustafa, Velija
 Nurullah, Husejna
 Hasan, Jusufa
 Kurd-Ali, Abdullaha
 Mustafa, Abdullaha
 Ibrahim, Abdullaha
 Piri, Husejna
 Ali, Ejnehana
 Bajram, Saliha, m
 Hasan-aga, Ferhada
 Džafer, Mustafe
 Ibrahim, Emiršaha
 Husejn, Memija, m
 Bekir, Velija, m
 Ahmed, Hasana
 Halil, Velija
 Ali, Ahmeda
 Osman, Abdullaha
 Ali, Jahje
 Redžeb, Hurrema, m
 Mustafa, Uvejsa
 Džafer, Husejna
 Ibrahim, Mehmeda
 Ramazan, Hasana
 Abdurrahman
 Bali, Alija, m
 Mehmed, Abdullaha
 Bali, Ferhada
 Veli, Alija

kuća: imam 1, mujezin 1,
oženjenih 29, neoženjenih 6

*Mahala mesdžida Sulejmana,
pripada spomenutoj:*

Behram-halifa, imam
Hasan, mujezin
Hadži Timurhan, Oruča
Hasan, Timurhana, njegov sin, m
Ali, Oruča
Bajeziđ, Veledhana
Husrev, Abdullaha
Hurrem, Abdullaha
Rizvan, Abdullaha
Husejn, Abdullaha
Sefer, Ahmeda, m
Oruč, Nesuha
Husejn, njegov sin, m
Turgud, Jahje
Davud, Abdullaha
Redžeb, Ejnehana
Gazi, Pervana
Oruč, Ferhada
Hasan, Velija
Osman, Hurrema
Derviš, Hasana
Bešir, Hasana, m
Mustafa, Hasana
Hurrem, Nesuha
Šaban, njegov sin, m
Ibrahim, Nesuha
Ahmed, Osmana
Hasan, Alija
Ibrahim, njegov sin, m
Osman, njegov sin, m
Ramazan, Husejna
Ibrahim, Velija
Sulejman, Alija
Mustafa, Sulejmana, m
Idris, Sulejmana, m
Veli, Hamze
Halil, Ilijasa
Osman, Husejna
Nezir, Ejnehana
Sefer, Nezira, m
Hasan, Mustafe

Sefer, Memija
Ejnehan, Hasana
Piri, Ejnehana, m
Ferhad, Abdullaha
Ali, njegov sin, m
Nesuh, Ibrahima
Hurrem, Osmana
Ali, njegov sin, m
Osman, Ferhada
Ismail, Mustafe
Perviz, Ališaha
Memi, Abdullaha
Ališah, Ejnehana
Ali, Ilijasa
Dogdu, Ferhada, m
Omer, Bajeziđ, m
Ibrahim Abdullaha
Mehmed, Alija
Omer, Mustafe
Nesuh, Mehmeda
Hasan, Abdullaha
Jusuf, Abdullaha, m
Zulfikar, Kurda
Hubjar, Kurda, m
Pervane, Abdullaha
Šahin, Velija
Nesuh, Husejna
Hasan, Abdullaha

kuća: imam 1, mujezin 1,
oženjenih 50, neoženjenih 17

*Mahala mesdžida Hadži Alija,
pripada spomenutoj:*

Ibrahim-halifa, imam
Husejn, mujezin
Veli, Abdullaha
Ibrahim, Abdullaha
Davud, Muruvveta
Mustafa, Abdullaha
Bešir, Balija
Ališah, Davuda
Ali, Abdullaha
Muruvvet, Ahmeda
Memi, Ferhada
Redžeb, Ferhada

Ahmed, Džafera
 Šaban, Mustafe
 Ali, Karadže
 Kejvan, Abdullaha
 Mehmed, Hasana
 Hasan, Ejnehana
 Gazanfer, Husejna
 Osman, Tur-Alija
 Ejnehan, Ferhada
 Mustafa, tellal
 Hasan, Abdullaha
 Husejn, Abdullaha
 Veli, Husejna
 Ismail, Velija, m
 Ramazan, Ferhada
 Mehmed, Alija
 Bali, Ferhada
 Ibrahim, Mustafe
 Kurd-Ali, Dursuna
 Mustafa, Balija
 Firuz, Iskendera
 Iskende, Junusa, m
 Šaban, Uvejsa
 Ibrahim, Kurd-Alija
 Ališah, Kurd-Alija, m
 Memi, Hasana
 Kejvan, Mustafe
 Bešir, Kurd-Alija
 Mustafa, Bešira, m
 Sejdin, Mustafe
 Mehmed, Hamze
 Husejn, Abdullaha
 Memišah, Mehmeda, m
 kuća: imam 1, mujezin 1,
 oženjenih 39, neoženjenih 4

*Mahala džamije Kubad-age,
 pripada spomenutoj:*

Halil-halifa, hatib
 Ali, mujezin
 Oruč, Džafera, m
 Behram, Abdullaha
 Korkud, Kuda
 Ali, Velija
 Nesuh, Kurda, m

Mehmed, Kurda, m
 Mehmed, Abdullaha
 Redžeb, Pirija
 Husrev, Ahmeda
 Džafer, Mehmeda
 Memi, Kasima
 Firuz, Alija
 Hasan, Velija
 Mezd, Murada
 Redžeb, Ahmeda
 Behram, Murada
 Ibrahim, Memija
 Ali, Abdullaha
 Mehmed, Memija
 Korkud, Hasana
 Ibrahim, Sejdina, m
 Omer, Ejnehana
 Memi, Mustafe
 Mustafa, Hasana
 Osman, Bajramlija
 Murad, Budaka
 Memi, Mezida
 Jusuf, Husejna
 Ali, Džafera
 Hadži Osman, Ejnehana
 Hadži Husejn
 Ibrahim, Mezida, m
 Isa-Bali, Musaa
 Gazanfer, Hasana
 Ali, Timura
 Hasan, Mustafe, m
 Halil, Mustafe, m

kuća: hatib 1, mujezin 1, oženjenih
 31, neoženjenih 6

*Mahala džamije (bivšeg) mesdžida
 Mehmed-bega, kapetana:*

Širmerd, hatib
 Nezir, mujezin
 Ibrahim, mujezin
 Musa, Memija, zidar
 Piri, Abdullaha
 Sefer, Abdullaha
 Hasan, Sefera
 Ferhad, Abdullaha

Zulfikar, Bešira
 Abdurrahman, Jusufa
 Ali, Mustafe
 Hizir, Sefera
 Bekir, Mehmeda
 Ali, Šabana
 Hasan, Iskendera
 Perviz, Nesuha
 Bali, Junusa
 Hasan, Ferhada, m
 Husejn, Ferhada, m
 Arslan, Zekira, m
 Murad, Abdullaha
 Kurd-Ali, Mustafe
 Ahmed, Jusufa
 Zulfikar, Husejna
 Husejn, Jusufa
 Hizri, Balija
 Jakub, Balija
 Ibrahim, Alija
 Nezir, Abdullaha
 Murad, Abdullaha
 Memi, Ejnehana
 Ramazan, Uvejsa
 Ali, Abdullaha
 Jusuf, Hamze
 Timur, Mustafe
 Ibrahim, Abdullaha
 Ismail, Abdullaha
 Lutfi, Mehmeda
 Hasan, Balija
 Bali, Husejna
 Oruč, Memija
 Uvejs, Musaa, m
 Mustafa, Abdullaha
 Sulejman, Husejna
 Mumin, Sejdina

kuća: hatib 1, mujezina 2,
 oženjenih 39, neoženjen 1

*Mahala mesdžida zaima Ibrahim-
 bega:*

Husejn-halifa, imam
 Mehmed, Sefera, mujezin
 Hasan, Jakuba, spahija

Omer, Hasana
 Jusuf, Timura
 Veledhan, Ferhada
 Sefer, Ferhada, m
 Ibrahim, Ferhada, m
 Ferhad, Hasan
 Omer, Alija
 Husejn, Ferhada
 Firuz, Hasana
 Bekir, Hasana, m
 Mehmed, Uvejsa
 Osman, Mehmeda, m
 Kurd, Džafera
 Mehmed, Ferhada
 Nesuh, Bajramlija
 Mustafa, Nesuha, m
 Turhan, Sulejmana
 Abdi, Turhana, m
 Mustafa, Timura, m
 Firuz, Kurd-Alija
 Mustafa, Timura, m
 Firuz, Kurd-Alija
 Uvejs, Hasana
 Abdi, Tur-Alija
 Ali, Hasana
 Ali, Velija
 Husejn, Balija
 Timur, Kud-Alija
 Turhan, Sulejmana
 Sulejman, Pervanea
 Muruvvet, Omera
 Muharrem, Murada
 Husejn, Mehmeda, m
 Osman, Dursuna, m
 Omer, Dursuna, m
 Mehmed, Dursuna, m
 Uvejs, Ejnehana
 Mehmed, Velija
 Sulejman, Mehmeda, m
 Hizir, Timurhana
 Hurrem, Timura
 Ali, Hurrema
 Halil, Hurrema, m
 Mustafa, Hurrema, m
 Hubjar, Turguda, m
 Osman, Turguda, m

Omer, Turguda, m
 Veledhan, Džafera
 Kurd, Veledhana, m
 Mustafa, Hana, m
 Firuz, Pervanea
 Hurrem, Ferhada
 Husejn, Hurrema, m
 Gazanfer, Velija
 Osman, Gazanfera, m
 Hasan, Gazanfera, m
 Oruč, Velija, m
 Gazi, Abdullaha
 Džafer, Jusufa
 Ibrahim, Džafera, m
 Redžeb, Osmana
 Rizvan, Ferhada, m
 Hasan, Abdullaha
 Husejn, Abdullaha
 Mehmed, Sulejmana, m
 Mehmed, Ferhada, m
 Ali, Kurda
 Bektaš, Alija, m
 Veli, Kurda
 Turhan, Muruvveta
 Arslan, Muruvveta
 Arslan, Džafera
 Pir-Ali, Mustafe
 Mehmed, Osmana, m
 Mehmed, Balija
 Davud, Abdullaha
 Šahbaz, Mahmuda
 Širi, Gazija, m
 Mustafa, Hizira
 Redžeb, Mustafe, m
 Uvejs, Firuza
 Nesuh, Musaa
 Ahmed, Nesuha, m
 Gazi, Ferhada
 Ramazan, Kurda, m
 Hizir, Hasana
 Muharem, Hajdara, m
 Nesuh, Timura
 Husejn, Nesuha
 Veli, Abdullaha
 Šaban, Velija
 Hurrem, Husejna

Sefer, Hasana
 Veledhan, Tur-Alija
 Arslan, Veledhana
 Sadik, Sefera, m
 Širi, Timura
 Hasan, Balija
 Turhan, Balija
 Veli, Kurda
 Mehmed, Sulejmana
 Husejn, mutapčija³³
 Kurd, Širija, m
 Murad
 Mustafa, Sulejmana
 Omer, Alija, m
 Rizvan, Abdullaha
 Hasan, Iskendera
 Ali, Sulejmana
 Mehmed, Sulejmana
 Memi, čebedžija³⁴
 Hasan, Mehmeda, m
 Ali, Mustafe
 Redžeb, Abdurrahmana
 Firuz, Turhana
 Pervane, Abdullaha
 Mustafa, Nesuha
 Durak, Alija
 Omer, Abdullaha
 Husejn, Abdullaha
 Omer, Alija
 Omer, Husejna

kuća: imam 1, mujezin 1,
 oženjenih 84, neoženjenih 35

*Mahala džamije Mustafa-paše, u
 kasabi Banja Luka:*

Seid, Kasima, imam i hatib
 Behram, Nesuha, mujezin
 Hasan, Alija
 Ali, Oruča
 Ahmed, Alija

³³ *mutapčija* = zanatlija koji pravi razne predmete od kostrijeti

³⁴ *čebedžija* = zanatlija koji se bavi izradom čebadi

Omer, Hasana
Ali, Ilijasa,
Joldžu, Mehmeda
Halil, Baliya
Behram, Mustafe
Memi, Hamze
Hasan, Turhana
Pervane, Bajezida
Džafer, Bajezida
Mehmed, Velija
Husejn, Mehmeda
Hasan, Mehmeda
Memi, Timurhana
Husejn, Mahmuda
Memi, Mehmeda
Omer, Alija
Ibrahim, Hasana
Bali, Jusufa
Husejn, Abdullaha
Mehmed, Mahmuda
Ferhad, Mahmuda
Ramazan, Memija
Uvejs, Alija
Husejn, Hasana
Ahmed, Jusufa
Osman, Kurda
Firuz, Mustafe
Hubjar, Ibrahima
Kurd, Iskendera
Kurd, Sulejmana
Ali, Abdullaha
Omer, Alija
Mustafa, Hizira
Pervane, Mustafe
Hurrem, Mehmeda
Kurd, Mustafe
Osman, Timura
Kurd, Alija
Kurd, Ilijasa
Bali, Hasana
Ibrahim, Kurda
Bešir, Nesuha
Ali, Abdullaha
Hamza, Hasana
Bali, Mustafe
Timur, Mustafe

Firuz, Hasana
Pervane, Mustafe
Hasan, Abdullaha
Memi, Abdullaha
Ibrahim, Pir-Alija
Oruč, Ejnehana
Timurhan, Mustafe
Hasan, Isaa
Ejnehan, Ferhada
Husejn, Ferhada
Omer, Kurda
Ali, Ferhada
Jusuf, Alija
Ali, Davuda
Ibrahim, Abdullaha
Abdi, Mahmuda
Gazanfer, Husejna
Omer, Jusufa
Tur-Ali, Jusufa
Piri, Pervanea
Ali, Abdullaha
Piri, Mehmeda
Mehmed, Murada
Bali, Pervanea
Hasan, Pervanea, m
Hasan, krojač
Hodaverdi, Mehmeda
Mustafa, Murada
Bali, Mustafe
Ibrahim, Firuza
Musa, Abdullaha
Tur-Ali, Timurhana
Behram, Pašajigita
Mustafa, Kurda
Mahmud, Ibrahima
Veli, Hasana
Memi, Redžeba
Ali, Kurda
Ahmed, Memija, m
Pervane, Ejnehana, m
Hasan, Džafera, m
Omer, Pervanea, m
Osman, Pervanea, m
Ahmed, Velija, m
Ibrahim, Velija, m
Behram, Velija, m

Veli, Timurhana, m
 Ali, Timurhana, m
 Omer, Timurhana, m
 Mehmed, Alija, m
 Ibrahim, Alija, m
 Kurd, Hasana, m
 Murad, Hasana, m
 Ibrahim, Husejna, m
 Ali, Ahmeda, m
 Osman, Firuza, m
 Halil, Ibrahima, m

Firuz, Balija, m
 Omer, Isaa, m
 Kurd, Ishaka, m
 Memi, Jusufa, m
 Mehmed, Pervanea, m
 Džafer, Jusufa, m
 Lutfi, Timura, m
 Hasan, Timura, m

kuća: hatib 1, mujezin 1, oženjenih
 86, neoženjenih 28

Mahala Ferhad-paše, pripada spomenutoj:

Novi vakufi Ferhad-paše

Gore spomenuti merhum, bivši beglerbeg Bosne, s carskim dopuštanjem osvojio je zemlje u sandžaku Krka, nahiji Kotar, koje su postale njegovo lično vlasništvo kupovinom od sultana. Osim toga, spomenuti merhum je (uvakufio) čifluk Tinj i čifluk pod imenom Kola koji pripada Banji u nahiji Banja Luka, te čifluk Nova Banja Luka. Sve to je kupio, s tim da vlasniku zemlje plaća godišnje uobičajene pristojbe (resmi örfiyye). Nakon što je njegovo lično vlasništvo izdvojeno, određeno je za tri časne džamije koje su izgrađene u samoj Banjoj Luci u tvrđavi Zemunu i kasabi Hrvatice i za njihove službenike, a na osnovu vakuf-name. Godišnje će se vlasniku zemlje plaćati uobičajeni porezi (rusumi örfiyye). Neki smatraju da na spomenute čifluke za spomenutog vakifa nema carske dozvole i da vakuf-nama nije ispravna. Da bi se potvrdila vakuf-nama, upućena je molba da se izda carska naredba kako bi se popravljale zgrade spomenutih džamija ukoliko dotraju. Nakon što se plati filurija³⁵ i prikupi prihod sa čifluka, te prema vakuf-nami to pripoji, dat će se službenicima vakufa ušrovi i druge pristojbe na žitarice. Izdata je carska naredba. Na osnovu carske naredbe od 26. dana džumade-l-ahira, upisano je tako u novi carski defter. Neka se niko u to ne miješa.

³⁵ *filurija* = porez koji su plaćali vlasni

Hasan-halifa, hatib
 Pervane, Abdullaha
 Kejvan, Abdullaha
 Mehmed, Murada
 Omer, Hasana
 Jusuf, Abdullaha
 Ibrahim, Hizira
 Šaban, čauš³⁶
 Sinan, Velija
 Ali, Karagoza
 Hasan, Abdullaha
 Nesuh, Abdullaha
 Rizvan, Abdullaha
 Redžeb, Hasana
 Oruč, Hasana
 Bali, Abdullaha
 drugi Bali, Abdullaha
 Mustafa, sarač³⁷
 Bekir, Mustafe
 Iskender, Alija
 Osman, Malkoča
 Oruč, čehaja³⁸
 Veli, Musaa
 Kurd, Hizira
 Hasan, Abdullaha
 Hurrem, džindija³⁹
 Mehmed, Durmiša
 Mehmed, čauš
 Jusuf, seiz⁴⁰
 Jusuf, pekar
 Hafiz, Seida
 Mehmed, sufija
 Ibrahim, Abdullaha
 Ahmed, čauš

Ibrahim, Nesuha
 Mustafa, Abdullaha
 Ahmed, zaim
 Jusuf, m
 Ibrahim, Murada
 Mehmed, Abdullaha
 Rizvan, Kurda
 Sejdi, Sulejmana
 Mehmed, pekar
 Abdulgani
 Nesuh, Hasana
 Mehmed, Hasana
 Memi, Oruča
 Hizir, Abdullaha
 Bali-halifa, imam
 Sinan, čauš
 Rizvan, Abdullaha
 Mehmed, Piriya
 Hamza, vojvoda
 Ali, Malkoča
 Džafer, Abdullaha
 Osman, džindija
 Abduldželal, čauš
 Mehmed, Hurrema
 Ferhad, Abdullaha
 Bali, Abdullaha
 Husejn, Ferhada
 Ibrahim, Abdullaha
 Hasan, Osmana
 Kasim-halifa, mujezin
 Mehmed, Ferruha
 Mustafa, ser-čaušan⁴¹
 Derviš, seiz
 Šaban, imam
 Abdurrahman-halifa
 Kasab, Murada
 Ibrahim, Abdullaha
 Husejn, Abdullaha
 Turgud, Abdullaha
 Perviz, čauš
 Mehmed, Hasana
 Ali, Kejevana
 Mehmed, džindija

³⁶ *čauš* = oficir ili pomoćnik čehaje u zanatlijskoj organizaciji

³⁷ *sarač* = zanatlija koji pravi predmete od kože

³⁸ *čehaja* = pomoćnik, zastupnik vezira, defterdara i sl.

³⁹ *džindija* = vojnik konjanik

⁴⁰ *seiz* = dvorski sluga koji hrani i timari konje

⁴¹ *ser-čaušan* = glavni čauš

Ibrahim, Abdullaha, m Veli-aga Husejn, Džafera, m Rešad, čauš	Mumin, Hasana kuća: hatib 1, imam 1, mujezina 2, oženjenih 79, neoženjenih 3
--	--

Čifluk Malkoč-bega, drugim imenom Kola, Suho Selište i Međugorje, to su, osim zemalja koje uživaju vlasi Vukoj, Vuk i Milivoj, zemlje koje je on sam uživao, sada ih uživa vakuf Velike džamije umrlog Ferhad-paše, bivšeg mir-i-mirana⁴² Bosne, u Novoj Banjoj Luci, za punu godinu:

Prihod:

umjesto ušura, resmi hajmanegah i drugog, odsjekom, godišnje 800

Mezra D o l n j e i S r e d n j e P o d g o r j e, u posjedu Mehmeda i Hasana, sada je uživa vakuf časne Velike džamije umrlog Ferhad-paše u Novoj Banjoj Luci

Prihod:

umjesto ušura, resmi hajmanegah⁴³ i drugog 170

Zemini stanovnika sela Motika, u spomenutom selu Motika, sada ih uživa vakuf časne Velike džamije Ferhad-paše, bivšeg mir-i- mirana Bosne. Odsjekom, godišnje 50

Čifluk T i n j, u sandžaku Krka, u starom defteru je bio zadužen sa 500 akči, pa je na osnovu stare odluke tako uvedeno i u novi defter

Prihod:

mjesto ušura, resmi hajmanegah i drugog, odsjekom, godišnje 500

Nakon plaćanja prihoda određenih odsjekom državi, ostatak ušura od žitarica gore upisanih čifluka isplaćuje se službenicima džamija. Na osnovu starog deftera upisano je i u novi defter.

Mukata⁴⁴ zemina muslimanskih čaira u kasabi Nova Banja Luka, godišnje 11600

Prihodi od zakupnina na dućane u kasabi Nova Banja Luka, broj 200, godišnje 2400

Prihodi od vodenica na rijeci Vrbas, pripada spomenutoj: objekat 1, vitla 3, godišnje 900

Prihodi od hamama u kasabi Nova Banja Luka, godišnje 800

⁴² *mir-i miran* = beglerbeg, zapovjednik ejaleta

⁴³ *resmi hajmanegah* = porez nomada

⁴⁴ *mukata* = zakupnina odsjekom

Mukata zemina čaira i vinograda, pripada spomenutoj dijelova 5, godišnje 175

Ukupni prihod: 85815

Od toga rashodi:

- Za plate službenika časne džamije u kasabi Nova Banja Luka, godišnje 64800
- Za plate službenika časne džamije u tvrđavi Zemun, u sandžaku Krka, godišnje 13000
- Za plate službenika časne džamije u kasabi Hrvatice i trošak za osvjetljenje i prostirku, godišnje 775
- Trošak za vosak i ulje za džamiju u Banjoj Luci, godišnje 250
- Trošak za ulje za spomenutu časnu džamiju, godišnje 800
- Trošak za vosak i ulje časne džamije u Tinju, godišnje 400
- Trošak za prostirku spomenute časne džamije, 500
- Trošak za popravak kaldrme, česme i šadrvana u kasabi Nova Banja Luka 1200

Ukupni rashodi: 85815

Gore spomenuti čifluk Malkoč-bega, poznat pod imenom Kola. Kupljen je od Malkoč-begovih sinova i uvakufljen. Granice su upisane u hudud-nami i hudždžetu. (Nalazi se) unutar granica Banje Luke do Moštanice, u blizini stijene Gornje Moštanice, uspinjući se prema zemljama štićenika (kršćana) Radojice, sina Radosavljevog, i Janka, sina Radosavljevog, pored kojih teče potok dok se ne stigne do Dobrilovog potoka, a putem dok se ne stigne do Ivlačine i do Petaklovog bunara, Kostajnice i gore prema Okorici, a od Okorice do Čatal Belute, a odatle, stižući do Čamićine koja je u blizini Okorice, Čavrhovina, odatle prema pašnjaku Okorica dok se ne stigne do Luke koja se nalazi na Okorici, od podnožja Okorice od Krivine koja se nalazi u blizini puta i šumom duž puta dok se ne stigne do tamošnjeg kamenjara, odatle gore iznad šume, pored pašnjaka. Kad se dođe do pašnjaka i gore do baštine Karadaž (Crna Gora), odatle od baštine Daž i Okorice prema granici Dobrinje, odatle kad se ide od Karadaža i Dobrinje prema šumi Minčepoljice i Polja velikih gazija, a odatle od Polja velikih gazija, dok se ne dođe do kamenog groblja koje se nalazi u blizini Banje Luke, leđa leđima prema Okorici do Ilidže dok se ne stigne do ledne strane Sušnice. Onako kako je omeđeno na osnovu hudud-name, upisano je u novi defter.

Granice carskim dopuštenjem uvakufljenih čifluka sa gore upisanim čiflucima merhuma Ferhad-paše koji je osvojio zemlje u sandžaku Krka, nahiji Kotar. Najprije, od bunara koji je obnovio spomenuti beglerbeg prema selu Kukavice, prema istoku ispod puta, odatle prema šehidskoj zemlji, prelazeći preko puta kosom Kukavica i uspinjući se prema spomenutoj padini Okorica gdje uvire voda - rupe zvane Tuz. Došavši do spomenute

rupe, stigavši do stare granice prema kamenju Gradina, a odatle naginjući zapadnim putem, ponovo starom granicom došavši do jezera Dobra, odatle, idući obalom spomenutog jezera do Bratišinog bunara, a poslije od spomenutog bunara sjevernom stranom idući starom granicom sela Šumnjan i došavši na stari put koji vodi od tvrđave pod imenom Viran prema Zadru, poslije toga prošavši spomenutom šumom došavši do sela Hrasćani koje se nalazi na sjevernoj strani i došavši do vrtiće zvane Rakovica, odatle do granice sela Dobrašinovo, odatle do čaira Ljubičići u čijoj se sredini nalazi potok, poslije toga došavši do granice sela Vitravice do obale ostvra zvanog Gozice došavši do kamenog nevjerničkog groblja i do spomenutog bunara. Naposljetku spomenutim granicama omeđeno zemljište čaira, zemljište mezre i zemljište oko vodenica je na izloženi način upisano u novi defter.

Varoš Nova Banja Luka, kršćani; pripada spomenutoj:

Ivan	Ostoja
drugi Ivan, sabljar	Mihajlo
Toma	Petre
Perko	Luka
Filip	Matija
Šimun	Jurin
Stipan	Dražeta
Gašpar	
Dragaš	
Jurin	kuća 18

Spomenute upisane zimije⁴⁵ ne plaćaju ušrove jer nemaju obradive zemlje. Nisu raja, nego se bave zanatstvom. Tako je upisano i u novi defter.

21. Čifluk mustahfiza tvrđave Banja Luka; Gornje Podgorje, Ljubunčići, Vitoševica, Varoš Luka, Lučane, Čelina, Poplavica, Motičica, Šargotica, osim onog što uživa Husejn-efendi, defterdar⁴⁶ timara, pripada Banjoj Luci:

Zemin dizdara Sulejmana, u posjedu njegovih sinova Mustafe i Hasana, u posjedu Mustafe i suvlasnika, sada u posjedu Mula Isaa i Hadži Husejna sa suvlasnicima, dunuma 2⁴⁷

Zemin Alija, sina Mustafinog, u posjedu njegovog brata Mehmeda, sada u posjedu njegovog sina Husejna, dunuma 2 - pust

Zemin Zulejha-hatun, u posjedu Velija, sina Emiršahovog, sada u posjedu Gazija Mustafinog, dunuma 2

⁴⁵ zimija = štichenik, nemuslimanski podanik islamske države

⁴⁶ defterdar = upravitelj finansija

⁴⁷ dunum = mjera za površinu zemlje, 1000 m²

- Zemin Sefera, sina Jusufovog, u posjedu Jusufa, sina Ejnehanovog, dunuma 2 - pust
- Zemin Omera, sina Mustafinog, u posjedu katiba Husejna, sada u posjedu Korkuda, sina Kurdovog, dunuma 2
- Zemin Mehmeda, sina Sarudžinog, u posjedu Alija, sada u posjedu Musaa, dunuma 2
- Zemin u posjedu Iskendera, sina Sulejmanovog, u posjedu Husejna, sina Hamzinog, sada u posjedu Hasana, sina Šejh Hizirovog, dunuma 2
- Zemin Jusufa, Mahmudovog, u posjedu njegovih sinova Mustafe i Ahmeda, sada u posjedu Husejna, sina Jusufovog i Džafera, sina Seferovog, dunuma 2
- Zemin Duruda, sina Iskenderovog, u posjedu Pirija, sada u posjedu njegovog sina Redžeba, dunuma 3
- Zemin Husejna, sina Iskenderovog, u posjedu Kurd-Alija, sada u posjedu njegovog sina Osmana, dunuma 2
- Zemin dizdara Mehmeda, u posjedu Džihanšah, kćeri Hurremove, dunuma 2
- Zemin Turhana, sina Lutfijevog, u posjedu Muruvvet-age, zatim u posjedu Ahmed-čelebija i jedan zemin kupljen od sestre Sarudže Bajezidovog i zemin Ibrahima, sina Mustafinog, poznat kao Čakmadža, i jedan dunum kupljen od Uvejsovog sina i njegovog brata Mustafa-age, dunuma 2
- Zemin Mustafe, sina Alijevog, u posjedu Osmana vojvode, sada u posjedu njegovih sinova Alija i Ibrahima, dunuma 2
- Zemin Husejna, sina Alijevog, u posjedu Osmana, Hamze, Velija i drugih suvlasnika, dunuma 2 - pust
- Zemin Nesuha, sina Ahmedovog, u posjedu Derviša, sada u posjedu njegovog sina Alija, dunuma 2, pust
- Zemin Kara Alija, sina Hasanovog, u posjedu Behrama, sada u posjedu njegovog brata Alija, dunuma 2
- Zemin Omera, sina Iskenderovog, u posjedu Jusufa, sina Ferhadovog, dunuma 2, pust
- Zemin Džafera, sina Velijevog, u posjedu Redžeba, sina Velijevog, sada u posjedu Ahmed-čelebija, dunuma 2
- Zemin u posjedu Hasana, sina Iskenderovog, dunuma 2
- Zemin Hasana Nesuhovog, u posjedu Hasana i Ali-havadže
- Zemin Ejnehana serode, u posjedu Sulejman-bega, dunuma 2
- Zemin Bostan, u posjedu Velija, sina Nesuhovog, sada u posjedu njegovog brata Balija, dunuma 2
- Zemin Mehmeda Alijevog, u posjedu Alija i Memija, sada u posjedu njegovog sina Enesa, dunuma 2

- Zemin Hajruddina hatiba, u posjedu Mehmeda i Mustafe, sinova Ibrahim-bega, parcele 2, dunuma 2
- Zemin Hajruddina hatiba, u posjedu Mehmeda i Mustafe, sinova Ibrahim-bega, parcele 2, dunuma 2
- Zemin Kurd-ćehaje, u posjedu Abida i Jusufa, njegovih sinova, parcela 1, dunuma 2
- Zemin Mehmeda iz Ključa, u posjedu Nurullaha, sada u posjedu Alija, sina Nurullahovog, dunuma 2
- Zemin Alija i Hasana, sinova Mustafe sina Karagozovog, u posjedu Kubad-age, sada u posjedu Ibrahima, sina Hasanovog, dunuma 2
- Zemin Mustafe Sarudžinog, u posjedu Alija i Muruvveta, sada u posjedu Husejna Muruvvetovog i spomenutog Alija, dunuma 2
- Zemin Mehmeda, sina Muradovog, u posjedu Divane Nezira, parcela 1, dunuma 2, pusta
- Zemin Hasana, sina Mehmedovog, u posjedu Ibrahima, sina Ismailovog, parcela 1, dunuma 2
- Zemin u posjedu Balija, sina Hasanovog, parcela 1, dunuma 2
- Zemin Hasan-age, u posjedu Mustafa-age, dizdara Nove Banje Luke, godišnje 40
- Zemin Mehmeda bravara Mustafinog, u posjedu njegovog sina Osmana, sada u posjedu Husejna, dunuma 2
- Zemin Kurda, u posjedu Ferhada, sada u posjedu njegovog sina Nesuha - čift⁴⁸
- Zemin Husama, u posjedu Velija, dunuma 2, nepoznat
- Zemin Mustafe i Mehmeda, sinova Kurdovih, u posjedu Nezira, parcela 1 - čift
- Zemin od dijela Hajruddina hatiba, sada u posjedu Mehmed-bega, bosanskog defterdara, zemlja kupljena od Hasan-age Ljubunčića, dunuma 2
- Zemin Jusufa, Ibrahima i Husejna, zemlja kupljena od osoba koje su je ranije uživale: Džafera, Husejna, Omera, Husejna ćehaje, i Ibrahima, godišnje 25
- Zemin poznat kao Surijar, zemlja mustahfiza, uživa je Šejh Hasan, upisan je na njega na osnovu tapije i šerijatskog hudždžeta. Njegove granice su opisane u sudskom hudždžetu, u novcu, godišnje 50
- Zemin Hajruddina, dio mustahfiza koji on odavno uživa, od toga je prodao jednu njivu Ibrahim-begu, a jednu kupio od Hadži Iskendera i njegovih suvlasnika i zimmije Ivana, godišnje 40
- Zemin Pirija topčije, njiva koju je on i ranije uživao, dunuma 2

⁴⁸ čift = zemljišni posjed muslimana na koji se plaća resmi čift

Prihod:

resmi čift ⁴⁹ i dunum	132
pšenice, kejla 70, iznos	1540
mješanica, kejla 150, iznos	1050
zobi, kejla 150, iznos	1050
ušur ⁵⁰ od povrća	250
ušur od lana	250
ušur od sijena	200
ušur od košnica	250
vinogradi, dunuma 33, pristojba	210
vodenice, objekta 3, pristojba	90
vodenice, objekata 10, pristojba	150
vodenice Malkoč-bega, objekta 2, pristojba	60
mlađarina, ⁵¹ poljačina ⁵² i tapijska pristojba ⁵³ na zemini	668
pristojba u novcu	100

Svega: 7000

22. Badži pazar,⁵⁴ ihtisab,⁵⁵ mlađarina, baduhava⁵⁶ i džumru-džinajet⁵⁷ Banje Luke, pripada spomenutoj, 7000

23. Selo O š k o P o l j e, pripada Banjoj Luci:

Zemini Husejna i Alija, sinova Hamzinih, u posjedu Velija, sina Berrakovog, sada u posjedu njegovog sina Hasana

Zemini Karagoza, u posjedu Kurda, njegovog sina - čift

Zemini Mustafe Hamzinog, u posjedu Velija, sina Nesuhovog, na osnovu kadijskog hudždžeta - čift

Zemini Mehmeda, sina Dursunovog, u posjedu njegovog sina Osmana - čift

⁴⁹ *resmi čift* = lična novčana pristojba koju je plaćala muslimanska raja spahiji. Iznosila je 22 akče.

⁵⁰ *ušur* = desetina

⁵¹ *mlađarina* = taksa na udaju

⁵² *poljačina* = porez koji su seljaci plaćali svom spahijiza čuvanje usjeva. Ovo čuvanje obavljao je poljar.

⁵³ *tapijska pristojba (resmi tapi)* = taksa za tapiju

⁵⁴ *badži pazar* = tržna taksa

⁵⁵ *ihtisab* = tržne takse i globe

⁵⁶ *baduhava* = grupa uslovnih poreza, pristojbi i globa

⁵⁷ *džumru-džinajet* = globe za manja krivična djela, izgrede i prijestupe

Zemin Jusufa, sina Karagozovog, u posjedu njegovog sina Ahmeda - čift

Zemin Mehmeda, sina Oručevog, u posjedu Balija, sina Berrakovog - polovina čifta

Zemin Turhana, sina Ahmedovog, u posjedu Tur-Alija, njegovog brata - čift

Zemin Memija, sina Nesuhovog, u vlastitom posjedu - čift

Veli, Nesuha

Mehmed, Marka

Mehmed, Babića

Zemin Memija, sina Abdullahovog

- čift

Lutfi, Velija

Zemin Širija, sina Nesuhovog - čift

Ali, Širija

Bali, Nesuha

Memi, Bosna

Zemin Omera, sina Husejnovog - čift

Zemin Kurda, sina Pir-Alijevog - čift

Hasan, Tur-Alija

Hurrem, Kurda

Zemin Osmana, sina Hasanovog - čift

Nesuh, Karagoza

Ali, Mehmeda

Ibrahim, Alija

Veli, Mehmeda

Mustafa, Balija

Kurd, Širija

Mehmed, Osman

Ibrahim, Osmana

Turhan, Ahmeda

Ismail, Balija

Mehmed, Balija

Muslimana sa zeminima 33

Prilog:

resmi čift, bennak, ⁵⁸ mudžerred ⁵⁹ i nim ⁶⁰	737
pšenice, kejla 35, iznos	770
mješanca, kejla 50, iznos	65
zobi, kejla 60, iznos	420
ušur od povrća	4
ušur od lana	6
ušur od sijena	8
ušur od košnica	35
vodenice, objekat 1, pristojba	15
baduhava, mlađarina, tapijska pristojba na zemin i poljačina	65

Svega: 2700

⁵⁸ *resmi bennak* = lična pristojba koju je spahiji plaćao muslimanski rajetin ako je ima pola čifta. Pristojba je iznosila 11 ili 12 akči.

⁵⁹ *resmi mudžerred* = lična novčana pristojba koju je spahiji plaćao neoženjeni musliman koji je živio u zajednici sa ocem. Iznosi 12 akči.

⁶⁰ *nim* = polovina čifta

24. Mezra R u j i š t e i V u k o v o B r d o, pripada Banjoj Luci:

Zemin Balija, sina Mahmudovog

Zemin Mustafe, sina Hizirovog

Ferhad, Abdullaha

Muslimana sa zeminima 3

Prihod:

resmi čift i bennak	66
pšenice, kejla 8, iznos	176
mješanca, kejla 16, iznos	223
zobi, kejla 16, iznos	113
ušur od povrća	24
ušur od lana	24
ušur od sijena	90
ušur od bijelog i crvenog luka i kupusa	24
polovina baduhave, mlađarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemin	64

Svega: 800

25. Mezra V l a š i ć i, uživa je Hasan-aga, dizdar stare tvrđave Banja Luka, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

od žitarica i drugog 40

26. Dio (čifluka) Husejna Balijevog; dio mezre Rujište, zemljište koje on sam uživa, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

od žitarica, ušura od lana i drugog 100

27. Zemin Mustafa-čelebija, zemlja unutar granica Motike, kupljena od osoba pod imenom Memi i Redžeb, od Džafer-age i od posadnika tvrđave. To su razne njive za koje je nađeno da ih on uživa na osnovu kadijskog hudždžeta, pripada Banjoj Luci

Prihod:

od žitarica i pristojbi 150

28. Čifluk M i r i d o n u selu Zapolje i Ribnjak, osim zemina vlaha spomenutog sela, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

od žitarica, ušura od lana resmi čifta i drugog 250

29. Mezra G o r n j i K o ž u s i, pokraj rijeke Vrbas:

Zemin tekije Ahmed-dede, u selu Kožusi, uživaju ga derviši spomenute tekije

Zemin Ejnehan-čehaje, u posjedu njegovog sina Mehmeda, sada u posjedu Husejna, sina Murad-age, zaima - čift

Tomaš, Milivoja

Bogdan, Milivoja

Prihod:

resmi čift	22
ispendža	50
pšenice, kejla 1, iznos	22
mješanica, kejla 10, iznos	130
zobi, kejl 1, iznos	7
ušur od povrća	8
ušur od lana	8
ušur od košnica	4
vinogradi, dunuma 2, iznos	14
resmi otlak	15
prihod zemina	30
polovina baduhave, mladarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemin	44

Svega: 400

30. Varoš tvrđave M e đ u r i č j e, mezra Glod i Gradpolje, drugim imenom Čenopolje i Ušovići, unutar spomenute varoši, pripada Banjoj Luci:

Džafer, Ejnehana	Ibrahim, Ilijasa
Memišah, Kurda	Sefer, Ilijasa
Ali, Ejnehana	Osman, Bajezida
Rizvan, Ivaniša	Bali, Mehmeda
Ejvan, Kurda	Mustafa, Abdullaha
Ibrahim, Ivaniša	Kejvan, Jusufa
Ali, Mustafe	Mezid, Firuza
Ali, grnčar	Hasan, Ivaniša
Zemin Bekira, sina Kurd-Alijevog	Husejn, Ivaniša
Turud, Mahmuda	Gazi, Hizira
Kurd, Timurhana	Ali, Pirijsa
Bali, Pirijsa	Merdžan, Ilijasa
Ramazan, Iskendera	Osman, Ilijasa
Osman, Ilijasa	Bali, Ivanka

Zemin u posjedu Mustafe, sina Abdullahovog, sada u posjedu Alija spahije - čift
 Zemin Ibrahima, u posjedu Hanife-hatun - polovina čifta
 Zemin Ilijasa Radovog i Stoleta Matinog, u posjedu Alija, sada u Saliha
 spahije, umjesto ušura 80
 Čair Medno Polje, u posjedu Hasana Bajramovog, u selu Međuričje, godišnje 50
 Muslimana sa zeminima 29, polovina čifta 1

Prihod:

resmi čift i bennak	649
pšenice, kejla 55, iznos	1210
mješania, kejla 70, iznos	910
zobi, kejla 52, iznos	399
ušur od povrća	80
ušur od lana	160
ušur od sijena	90
resmi otlak	100
pristojba odsjekom	80
pristojba na čair	50
polovina baduhave, mladarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemin	71
Svega:	3800

31. Čifluk Ferhad-ćehaje, mezra pod imenom Ponir s onu stranu rijeke Vrbas koju uživaju vlasni i mezra Podgoran, s onu stranu rijeke Vrbas, neposredno uz granicu Banje Luke; zemlje pod imenom Dolnje Polje i Goran Selište, na drugoj obali rijeke Vrbas uživali su ih Hidajet i Bilal, sinovi Ferhad-ćehaje. Hidajet je umro, pa sad njegov dio uživa Bilal, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

resmi čift	22
pšenice, kejla 10, iznos	220
mješanca, kejla 40, iznos	580
zobi, kejla 35, iznos	245
ušur od povrća	45
ušur od lana	55
ušur od sijena	31
ušur od košnica	48
polovina baduhave, mladarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemin	94
Svega:	1340

32. Mezra B a d k o v i ć i, pripada Banjoj Luci:

Zemin Hamze, sina Abdullahovog, u posjedu Ibrahima, sina Pervanovog
i Ferhada, sina Hamzinog - čift

Hasan, Sefera

Zemin Hamze, u posjedu Alija i Bešira, sinova Hamzinih - čift
Veli, lončar

Prihod:

resmi čift i bennak	88
pšenice, kejla 10, iznos	220
mješanca, kejla 30, iznos	390
zobi, kejla 35, iznos	245
ušur od povrća i voća	5
ušur od lana	5
ušur od sijena i šire	5
ušur od košnica	10
vodenice, objekat 1, pristojba	15
polovina baduhave, mlađarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemin i resmi hajmane	12

Svega: 1000

33. Dio zemina Alija serode i Mehmeda, izdvojen iz čifluka Ferhad-čehaje po imenu Selište Luka i Krčevina a nalazi se između sela Bistričica i Jankovica, na osnovu kadijskog hudždžeta, pripada Banjoj Luci:

Umjesto ušura i resmova, u novcu 10

34. Mezra B r u s n i c a, poznata kao čifluk Bali-age, uživa je Husejn-čelebi, potom u posjedu Tabak-čauša, na osnovu hudždžeta, sada u posjedu njegovog sina Mehmed-čauša, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

od žitarica, resmi čifta, ušura od lana i drugog 600

35. Mezra S k r u p a n i c a i T i m o t i c a, pripada Banjoj Luci:

Džafer, Nesuha

Ferhad, Husejna

Veli, Sejdina

Mehmed, Velija

Muslimana 4

Prihod:

Resmi čift i bennak	88
pšenice, kejla 8, iznos	154
mješanca, kejla 12, iznos	156
zobi, kejla 10, iznos	70
ušur od povrća	5
ušur od lana	7
ušur od sijena	80
vodenice, objekta 2, ruševna	
vodenice, objekta 2, pristojba	30
polovina baduhave, mlađarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemini	10
Svega:	600

36. Mezra M a l i n o v a,⁶¹ uživao ju je Mevlana Šejh Sadi-halifa, zatim je uživa Hanifa-hatun, kći spomenutog, sada je uživa Ramazan, sin Jusufa, posadnik tvrđave Bočac, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

resmi čift	22
pšenice, kejla 2, iznos	44
mješanca, kejla 5, iznos	65
zobi, kejla 5, iznos	35
ušur od sijena	42
polovina baduhave, mlađarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemini	42
Svega:	650

37. Zemin njiva V a r o š i š t e i B r e s t o v a c, uživa ga Džemal-zade i Memi, sin Jusufa, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

od žitarica, ušura od lana, resmi čifta i drugog 250

38. Mezra C r n o v a c i Z a p l o t i c a, pripada Banjoj Luci, izvan deftera:

Prihod:

od žitarica, ušura od lana i drugog 500

⁶¹ Danas postoji selo Melina.

39. Mezra L i p e i jajlak B u k a v a c, pripada Banjoj Luci, izvan deftera:

Prihod:

od žitarica i drugog 500

40. Mezra V i t r a v i c a, pripada Banjoj Luci, izvan deftera:

Prihod:

od žitarica i drugog 500

41. Mezra S u h a k, pripada Banjoj Luci, izvan deftera:

Prihod:

od žitarica i dugog 500

42. Mezra K o r a k i L u ž a d r a v a, pripada Banjoj Luci, izvan deftera

Prihod:

od žitarica, ušura od lana i drugog 2000

43. Selo I v a n j s k a, pripada Banjoj Luci:

Baština kneza Miloša

Baština Nikole, sina Dragičevog

Baština Heraka, u vlastitom posjedu

Baština Baliija, sina Džaferovog

Baština Alija, sina Gazijevo

Baština Pervanea, sina Abdullahovog

Baština Đurka, sina Grgurovog

Baština Ivka, sina Žarkovog

Baština Tome, sina Vukasovog

Baština Miloša, sina Markovog

Baština Paunka, sina Pavlovog

Baština Jurina, sina Matijaševog

Baština Nesuha, sina Abdullahovog

Zemin Husejna Radosavljevog, u posjedu Asif-čauša, sa dijelom Kurda
Mehmedovog

Baština Petka, sina Ivanovog

Baština Dražeta, sina Ivanovog

Baština Oruča, sina Mustafinog

Baština Velija, sina Božidarevog

Baština Cvitka, sina Vukmanovog

Baština Kurda, sina Ajdinovog

Baština Milenka, sina Miloševog

Baština Pirija, sina Abdullahovog

Baština Petka, sina Tominog

Baština Milaka, u posjedu Nesuha, sina Abdullahovog
 Baština Raše, u posjedu Đorđa
 Baština Janka, u posjedu Mustafa-vojvode
 Baština Radosava, sina Bogojevog
 Baština Vučete Čomčića
 Baština Juraja, sina Ivanovog
 Baština Bogdana, sina Stipanićevog
 Baština Radula Mihajlovog
 Baština Novaka Glavaševog
 Baština Radula, sina Nikolinog
 Baština Miloja, došlaca
 Baština Bogdana, sina Ugrinovog
 Baština Radosava, sina Radohne
 Baština Ilije Kalinićevog
 Baština Vučka, sina Radovanovog
 Baština Vukdraga, sina Radmanovog
 Baština Luke, u posjedu Filipa
 Baština Nikole, sina Rajičinog
 Baština Vuka, sina Tomašićevog
 Baština Turhana, u posjedu Husejna spahije
 Baština Mustafe, sina Ilijasovog

Muslimana sa baštinama 11, kršćana 31

Prihod:

resmi čift, bennak i ispendža	1014
pšenice, kejla 40, iznos	880
mješanca, kejla 60, iznos	780
zobi, kejla 70, iznos	490
ušur od povrća	20
ušur od lana	20
ušur od sijena	50
ušur od košnica	20
vodenice, objekta 2, pristojba	60
porez na svinje	20
baduhava, mladarina, poljačina i tapijska pristojba na zemini	143

Svega: 3500

44. Mezra G o m i o n i c a, mezra R u j i š t e, mezra G r a d č a c, mezra K u p r e š a n i, mezra V r a ž i c e, pripada Banjoj Luci:

Husejn, Jakova
 Ali, Velija
 Mezid, Ilijasa
 Piri, Ilijasa

Zemin na mezri Gomionica, u posjedu Alija, Ferhada i Arslana, sada u posjedu stanovnika sela - čift
 Zemin na mezri Kuprešan, u posjedu Alija, Ferhada i Arslana - čift
 Vuksan, Ivanka
 Grgur, Vuka
 Bogdan, Stipka
 Novak, prišlac
 Ivanko, Ivaniša
 Baština Ivaniša, sina Đure Matijaševog, sada u posjedu Perka
 Vraneš, Bože

Muslimana sa zeminima 7, kršćana 7

Prihod:

resmi čift i bennak	154
ispendža	175
pšenice, kejla 25, iznos	550
mješanca, kejla 40, iznos	520
zobi, kejla 50, iznos	350
ušur od povrća	40
ušur od lana	13
ušur od sijena	45
ušur od košnica	20
ušur od voća	20
polovina baduhave, mlađarine, poljačine i tapijske pristojbe na zemin	13

Svega: 1900

45. Zemin N a d s t i n j e i P o d s t i n j e, okružen riječicom Pogod, osim vlaških zemina, pripada Banjoj Luci:

Prihod:

od žitarica, ušura od lana i drugog 200

46. Jajlak⁶² O s m a č i, P o d l a z i Č e m e r n i c a, u blizini tvrđave Bočac, pripada Banjoj Luci:

resmi bellut⁶³ 300

47. Vašar između sela Javorani i Kablovi, pripada Banjoj Luci:

⁶² *jajlak* = pašnjak

⁶³ *resmi bellut* = porez na korištenje žira i noćivanje svinja u gajevima timara, žirovina

48. Vašar u blizini sela Motike,⁶⁴ pripada Banjoj Luci:
49. Zemin Pir-Mezida, u posjedu Husejna, sada ga uživa Ramazan-halifa u selu Jakotina, pripada Banjoj Luci:
odsjekom, godišnje 120
50. Mezra P r e s n a č e⁶⁵ i D u b o v a, pripada Banjoj Luci:
Baština Hasana, sina Davudovog
Baština Ramazana Vukovog, u posjedu njegovog sina Lutfija
Baština Pirija, sina Alagozovog
Baština Baliija, sina Alijevog, sada u posjedu njegovog sina Korkuda
Baština Timurhana, u posjedu njegovog sina Mezida
Baština Murada, sina Davudovog
Zemin Sulejmana i Behrama, sinova Alijevih, uživa ga Ferhad-paša, sada ga uživa Husejn-ćehaja bosanskog deftera, odsjekom godišnje 90
Prihod od nomada /hajmane/ i polovina baduhave i tapijske pristojbe na zemin 99

kuća 6, godišnje po 120, kuća 1, godišnje po 90
Svega: 899
51. Mezra M i l o v P o t o k, uživa je Kabil-aga, zaim, na osnovu tapuname Mehmeda derterdara, to je zemljište koje su napustili nevjernici po imenu Vujica i Cvitko, granice su opisane u tapunami,⁶⁶ izvan deftera:
godišnje 100

NAHIJA BANJA LUKA U OPŠIRNOM POPISU
BOSANSKOG SANDŽAKA IZ 1604. GODINE

R e z i m e

U ovom radu dat je prijevod dijela katastarskog popisa bosanskog sandžaka iz 1604. godine koji se odnosi na nahiju Banja Luka. Original izvora nalazi se u Ankari u arhivu Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğü pod signaturom TD 479. Banja Luka i njena okolina pala je pod osmansku vlast 1528. godine. U početku je pripojena nahiji Brod, a kasnije je formirana zasebna nahija Banja Luka. Sam grad doživljava snažan razvoj u drugoj

⁶⁴ Današnje selo Motike.

⁶⁵ Današnje selo Presnače.

⁶⁶ *tapunama* ili *tapija* = isprava o zemljišnom posjedu koju je izdavao spahija

polovini 16. stoljeća, a naročito kada postaje sjedište prvog bosanskog beglerbega Ferhat-paše. Nahija u ovom popisu sadrži 51 naselje, a grad, uz dio zvani Varoš broji 15 mahala. Defter daje podatke o urbanom razvoju Banje Luke, širenju islama, demografskoj i konfesionalnoj slici nahije.

THE BANJA LUKA DISTRICT (NAHIYE) IN AN EXTENSIVE CENSUS CONDUCTED FOR THE BOSNIAN SANJAK IN 1604

S u m m a r y

The paper gives a translation of the 1604 cadastral census of the Bosnian Sanjak for the district of Banja Luka. The source original is kept at the Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğü Archives in Ankara under call number TD 479. Banja Luka and its environs fell to the Ottoman rule in 1528. At first it was embodied in the district of Brod, and later it was established as a separate district of Banja Luka. The town itself developed vigorously in the second half of the 16th century, especially since it had become the seat of Bosnian Beglerbey Ferhat Pasha. According to that census the district had 51 settlements, and the town, including the part called Varoš, had 15 residential sub-quarters. The registry gives the data on the urban development of Banja Luka, the spread of Islam, the demographic and religious image of the district.

Handwritten musical notation on a single staff, consisting of a series of rhythmic symbols and notes.

Handwritten musical notation on multiple staves, including various rhythmic patterns and notes, with some text interspersed between the staves.

The image shows a page of handwritten musical notation, likely a score for a piece of music. The notation is arranged in 14 horizontal staves, each containing a line of music with various notes, rests, and clefs. The handwriting is in a cursive style, characteristic of 19th-century manuscripts. The page is numbered '196' in the top left corner, and the author's name 'A. Kupusović' and the title 'Nahija Banja Luka u opširnom popisu ...' are printed at the top. The musical notation is dense and fills most of the page.

The left page contains ten systems of handwritten musical notation. Each system begins with a single-line staff containing a clef and a key signature. Below each staff are two or three lines of musical notation, including notes, rests, and bar lines. The notation is dense and appears to be a form of folk or traditional music. The systems are numbered 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, and 20 from top to bottom.

The right page contains ten systems of handwritten musical notation, mirroring the layout of the left page. Each system starts with a single-line staff with a clef and key signature, followed by multiple lines of musical notation. The systems are numbered 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, and 20 from top to bottom. The notation is consistent with the left page, showing a variety of note values and rhythmic patterns.

Handwritten musical notation on a staff with a treble clef. The notes are mostly quarter and eighth notes. Below the staff, there are some numbers and a signature.

Handwritten text in Cyrillic script, likely a transcription or commentary related to the music above.

Handwritten text in Cyrillic script, continuing the transcription or commentary.

Handwritten musical notation on a staff with a treble clef. The notes are mostly quarter and eighth notes.

Handwritten text in Cyrillic script, likely a transcription or commentary related to the music above.

Handwritten musical notation on a staff with a treble clef. The notes are mostly quarter and eighth notes. Below the staff, there are some numbers and a signature.

Handwritten text in Cyrillic script, likely a transcription or commentary related to the music above.

Handwritten text in Cyrillic script, continuing the transcription or commentary.

Handwritten musical notation on a staff with a treble clef. The notes are mostly quarter and eighth notes.

Handwritten text in Cyrillic script, likely a transcription or commentary related to the music above.

Handwritten musical notation on a staff with a treble clef. The notes are mostly quarter and eighth notes.

Handwritten text in Cyrillic script, likely a transcription or commentary related to the music above.

Handwritten entries on the left page, including numerical data and text. Some entries are numbered:

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40

Handwritten entries on the right page, including numerical data and text. Some entries are numbered:

41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Handwritten entries in two columns, likely a list of names or locations with associated numbers and notes. The text is written in a cursive script, possibly Bosnian or Serbian. The entries are organized into two vertical columns, with some entries spanning across the columns. The numbers range from approximately 1 to 40, with some entries having multiple numbers or sub-entries. The handwriting is dense and somewhat difficult to decipher, but the overall structure suggests a systematic list or index.